

«Zaślubiny Polski z Morzem», Wojciech Kossak

Patroni roku 2020 w Polsce

Покровителі 2020 року в Польщі

Sejm i Senat RP ustanowiły patronów roku 2020 w Polsce. Uhonorowani zostali święty Jan Paweł II, Stanisław Żółkiewski, Roman Ingarden, Leopold Tyrmand, Jan Kowalewski, ojciec Józef Maria Bocheński oraz dwa ważne wydarzenia – 100-lecie Bitwy Warszawskiej i 100-lecie Zaślubin Polski z morzem w Pucku. Rok 2020 będzie także Rokiem Fizyki.

Karol Wojtyła (1920–2005) po wyborze na papieża w 1978 r. przyjął imię Jana Pawła II. Urodzony w kraju obozu socjalistycznego, pierwszy papież-Słowianin stał się jedną z najbardziej wpływowych postaci historycznych XX wieku, zmieniając zarówno oblicze Kościoła katolickiego, któremu przewodził, jak też oblicze Europy i całego świata. «Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża wdzięczność i oddaje hołd Wielkiemu Papieżowi św. Janowi Pawłowi II, który sięgając do źródeł chrześcijaństwa uczył nas otwartości, wyrozumiałości, ale i odwagi w obronie wartości chrześcijańskich, na których oparta jest Polska i Europa. Niech nauczanie i wielkie dziedzictwo, które pozostawił św. Jan Paweł II będzie dla naszego narodu wciąż inspiracją do budowania Polski wolnej i sprawiedliwej» – mówi uchwała Sejmu. Kościół kanonizował papieża Jana Pawła II w 2014 r., zaledwie 9 lat po jego śmierci.

Stanisław Żółkiewski (1547–1620) urodził się we wsi Turynka (obecnie wieś w rejonie żółkiewskim

obwodu lwowskiego). Był wybitnym mężem stanu i dowódcą wojskowym swojej epoki, uczestniczył we wszystkich wojnach, które prowadziła Rzeczpospolita w drugiej połowie XVI – na początku XVII wieku. Stanisław Żółkiewski zrobił karierę od porucznika do hetmana wielkiego koronnego i kanclerza wielkiego koronnego. Właśnie pod jego dowództwem wojska polskie pokonały w bitwie pod Kłuszynem pięciokrotnie większą armię moskiewsko-szwedzką i zdobyły Moskwę. Zginął, jak przystało żołnierzowi, w bitwie pod Cecorą. Ciało bohatera zostało pochowane przy kolegiacie św. Wawrzyńca w Żółkwi, mieście założonym przez Stanisława Żółkiewskiego w 1597 r.

Roman Witold Ingarden (1893–1970) jest jednym z najbardziej znanych polskich filozofów, pisarzem i nauczycielem, autorem licznych książek, artykułów i przekładów. Jako filozof zajmował się wieloma zagadnieniami: filozofią literatury, fenomenologią, ontologią, estetyką. Warto

Senat i Sejm RP obrali pokrowitелів 2020 р. у Польщі. Серед відзначених – Святий Йоан Павло II, Станіслав Жолкевський, Роман Інгарден, Леопольд Тирманд, Ян Ковалевський і отець Юзеф Марія Бохенський. Вшанують також дві визначні події – 100-річчя Варшавської битви і 100-річчя заручин Польщі з морем у Пуцьку, а ще 2020-й буде Роком фізики.

Кароль Войтила (1920–2005) після свого обрання Папою у 1978 р. прийняв ім'я Йоан Павло II. Уродженець країни соціалістичного табору, перший Папа-слов'янин став одним з найвпливовіших історичних постатей ХХ ст., котра змінила як обличчя очолюваної ним Католицької Церкви, так і Європи та всього світу. «Sejm Республіки Польща висловлює вдячність і віддає честь великому Папі Святому Йоану Павлу II, який, сягаючи до джерел християнства, вчив нас не лише відкритості та розуміння, але й відваги в захисті християнських цінностей, на яких базуються Польща і Європа загалом. Нехай вчення і велика спадщина, залишені Святим Йоаном Павлом II, надихають наш народ на розбудову вільної і справедливої Польщі», – йдеться в ухвалі Сейму. Церква канонізувала Папу Йоана Павла II у 2014 р., всього через 9 років після смерті.

Станіслав Жолкевський (1547–1620) народився в селі

Туринка (тепер село Жовківського району Львівської області). Був видатним державним діячем і воєначальником своєї епохи, брав участь у всіх війнах, які вела Річ Посполита в другій половині XVI – початку XVII ст. Станіслав Жолкевський зробив кар'єру від поручника до великого коронного гетьмана і великого коронного канцлера. Саме під його командуванням польська військова розбила в битві при Клушині в'ятеро чисельнішу московсько-шведську армію і здобули Москву. Загинув, як і пристало солдату, в бою – у битві під Цецорою. Тіло героя поховали в колегіаті Святого Лаврентія у Жовкві – місті, заснованому Станіславом Жолкевським у 1597 р.

Роман-Вітольд Інгарден (1893–1970) – один із найвідоміших польських філософів, письменник та викладач, автор численних книжок, статей та перекладів. Як філософ займався широким спектром питань: філософією літератури, феноменологією, онтоло-

Передновок
і волинські злидні

Przednowek
i wołyńska bieda

сторінка 4

Stoletnia historia katolickiej parafii w Manewiczach

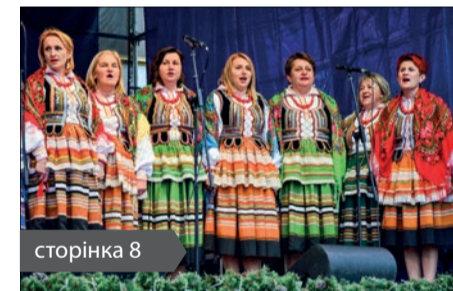
Stuletnia historia parafii katolickiej w Manewiczach

сторінка 6

На «Різдво в Луцьку» приїхали колективи з Люблінщини

Na «Święta w Łucku» przyjechały zespoły z Lubelszczyzny

сторінка 8

Шале та еманация Леніна в Гощі

Domek alpejski i emanacja Lenina w Hoszczy

сторінка 10

Візьми участь у конкурсі

Weź udział w konkursie

сторінка 14

теж wspomnieć, że Roman Ingarden jest związany ze Lwowem: tutaj ukończył gimnazjum, studiował na Uniwersytecie Lwowskim, później na nim wykładał. Uchwała Sejmu głosi: «Na szczególne podkreślenie zasługuje Jego bezkompromisowość intelektualna. Podczas okupacji niemieckiej napisał swoje sztandarowe dzieło «Spór o istnienie świata». W 1950 r. za krytyczny stosunek do marksizmu został pozbawiony prawa do wykładania na macierzystym Uniwersytecie Jagiellońskim i publikowania prac o tematyce fenomenologicznej. Ten czas wykorzystał m.in. na dokonanie wzorcowego przekładu «Krytyki czystego rozumu» Immanuela Kanta. Choć sam był racjonalistą, przez lata korespondował z Edytą Stein, a wśród jego uczniów znaleźli się Karol Wojtyła czy Józef Tischner».

Leopold Tyrmand (1920–1985) – pisarz i publicysta, autor słynnej powieści «Zły» oraz «Dziennika 1954», w którym trafnie został opisany powojenny system stalinowski w Polsce. W 1940 r. trafił do Wilna, zajętego niebawem przez wojska radzieckie. Został aresztowany przez NKWD, uciekł 22 czerwca 1941 r. z rozbitego bombami pociągu, który wiozł go na Syberię. Tyrmandowi, mającemu żydowskie pochodzenie, udało się przetrwać pod okupacją niemiecką tylko dzięki własnemu męstwu. Podczas ucieczki do neutralnej Szwecji w 1944 r. został schwytany i trafił do obozu koncentracyjnego, w którym przebywał do końca wojny. Po doznaniu «zalet» obu reżimów totalitarnych na własnej skórze, wróciwszy do Polski, Leopold Tyrmand nie mógł zaakceptować stalinizacji swojego kraju. Z powodu własnej bezkompromisowości stracił pracę, właśnie w tym okresie «do szuflady» napisał «Dziennik 1954». Literacki sukces (powieść «Zły» stała się bestsellerem, popularność zyskały też inne utwory pisarza) zmienił się w zakaz drukowania, więc Leopold Tyrmand został zmuszony do emigracji. W Stanach Zjednoczonych, gdzie pisarz ostatecznie zamieszkał, opublikował kilka zbiorów esejów i pamfletów politycznych, pracował w różnych wydawnictwach, w tym w słynnym «The New Yorker». W 2020 r. przypada 100. rocznica urodzin i 35. rocznica śmierci Leopolda Tyrmanda.

Jan Kowalewski (1892–1965) – utalentowany polski matematyk i kryptolog. Podczas wojny polsko-bolszewickiej zламаł klucze szyfrowe Armii Czerwonej, Armii Ochotniczej, białej Floty Czarnomorskiej oraz Armii URL, co pozwalało rządowi RP śledzić wojenną sytuację na całym terytorium byłego Imperium Rosyjskiego. Podczas Bitwy Warszawskiej właśnie informacje polskiego wywiadu radiowego pod kierownictwem Kowalewskiego miały rozstrzygający wpływ na decyzje Naczelnego Wodza i w konsekwencji przyniosły zwycięstwo Wojska Polskiego nad bolszewikami. Za swoje zasługi Jan Kowalewski został odznaczony najwyższymi nagrodami państwowymi Polski, Japonii, Rumunii oraz Francji.

Ojciec Józef Maria Bocheński (1902–1995) – dominikanin, kapłan Kościoła katolickiego, filozof i wykładowca, rektor Uniwersytetu we Fryburgu (Szwajcaria), sowietolog, był jednym z liderów antykomunizmu teoretycznego. «Wśród polskich uczonych zajmuje On miejsce wyjątkowe. Reprezentuje najważniejszą polską szkołę filozoficzną, zwaną lwowsko-warszawską. (...) Na Zachodzie był uważany za głów-

nego znawcę filozoficznych problemów marksizmu, był także założycielem Instytutu Europy Wschodniej oraz wydawcą ponad 50 tomów monografii w serii «Sovietica», a także 35 roczników kwartalnika «Studies in Soviet Thought». Bibliografia prac o. Bocheńskiego obejmuje ponad 100 publikacji książkowych, z których ponad 20 przetłumaczono na język polski. Całe życie bronił prawdy wiary, praw logiki oraz wspierał Polaków walczących o wolność. Senat Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia rok 2020 Rokiem Ojca Józefa Marii Bocheńskiego, by w 25. rocznicę śmierci oddać hołd temu wybitnemu naukowcowi, kapłanowi i patriotce» – głosi uchwała Senatu.

Bitwa Warszawska, czyli Cud nad Wisłą, to jeszcze jedno epokowe wydarzenie, które Polska upamiętnia w 2020 r. W dniach 13–25 sierpnia 1920 r. została stoczona decydująca bitwa wojny polsko-bolszewickiej. 110-tysięczna armia bolszewicka pod dowództwem Michała Tuchaczewskiego poniosła miazdzącą porażkę pod Warszawą, tracąc 25 tys. zabitych, a 65 tys. zostało wziętych do niewoli. Wojsko polskie pod dowództwem marszałka Józefa Piłsudskiego nie tylko obroniło odzyskaną niedawno niepodległość Polski, ale także uratowało Europę Zachodnią przed rozprzestrzenieniem się ideologii komunistycznej.

100 lat temu miało miejsce jeszcze jedno ważne wydarzenie związane z walką Polski o niepodległość, a mianowicie **Zaślubiny Polski z morzem w Pucku**. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, zgodnie z postanowieniami traktatu wersalskiego, wracały do niej odebrane wcześniej przez Niemców ziemie pomorskie. Proces ten został rozpoczęty 18 stycznia 1920 r. od przejęcia przez Polskę Torunia, a skończył się 10 lutego 1920 w Pucku na brzegu Bałtyku. Tego dnia odprawiono tu dziękczynną mszę świętą i poświęcono Banderę Polską, która została uroczystie podniesiona na maszcie przy huku 21 salw armatnich. Polacy mieszkający w Gdańsku specjalnie z tej okazji odlali dwa platynowe pierścienie, jeden z nich generał Józef Haller wrzucił do wody, dokonując tym samym obrzędu symbolicznych zaślubin Polski z Morzem Bałtyckim. Na brzegu odsłonięto pamiątkowy słup, na którym umieszczono wizerunek orła Jagiellonów, datę wydarzenia oraz napis: «Roku Pańskiego 1920, 10 lutego Wojsko Polskie z generałem Józefem Hallerem na czele objęło na wieczne posiadanie polskie morze».

Senat RP ustanowił rok 2020 **Rokiem Fizyki**, ku czci 100-lecia powstania Polskiego Towarzystwa Fizycznego oraz dla uhonorowania polskich fizyków i ich osiągnięć. «Chcemy, aby Rok Fizyki przyniósł jeszcze większe uznanie w naszym społeczeństwie dla roli nauki, w szczególności fizyki oraz jej wkładu w rozwój gospodarki i wpływu na nasze życie codzienne. Zainteresowanie fizyką, niezwykle ciekawą nauką eksperymentalną, przekłada się na wzrost umiejętności w tym zakresie kolejnych pokoleń. Podejmowana działalność naukowa i zawodowa w tym obszarze jest szczególnie ważna w czasie budowy społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy» – głosi uchwała.

Anatol OLICH

Na zdjęciach: Roman Witold Ingarden, Leopold Tyrmand, Jan Kowalewski

str. 1

gię, estetyką. Roman Ingarden, do ręki, powiązany z Lwowem: tutaj on zakończył gimnazjum, uczył się w lwowskim uniwersytecie, de zгодом викладав.

В ухвалі Сейму наголошується: «Особливо варто підкреслити його інтелектуальну безкомпромісність. Під час німецької окупації написав свій флагаманський твір «Суперечка про існування світу». В 1950 р. за критичне ставлення до марксизму Інгардена позбавили права викладати в рідному для нього Ягеллонському університеті й публікувати роботи на феноменологічну тематику. Цей час він використав, зокрема, для створення віршованого перекладу «Критики чистого розуму» Іммануїла Канта. Хоч сам був раціоналістом, багато років листувався з Едітою Штайн, а серед його учнів були Кароль Войтила і Юзеф Тішнер».

Леопольд Тирманд (1920–1985) – письменник і публіцист, автор славнозвісного роману «Злий» та «Щоденника 1954», в якому влучно описав повоєнну сталінську систему в Польщі. В 1940 р. опинився в окупованому СРСР Вільнюсі, де його арештував НКВС. Утік із розбомбленого 22 червня 1941 р. потяга, який віз його у Сибір. Маючи єврейське походження, Тирманд лише завдяки своїй відвазі зміг вижити під німецькою окупацією. Під час втечі до нейтральної Швеції в 1944 р. його схопили нацисти, до кінця війни він перебував у концтаборі. Спізнавши на власній шкірі «принади» обидвох тоталітарних режимів, після повернення до Польщі Леопольд Тирманд не зміг змиритися зі сталінізацією своєї країни. Через непримиримість втратив роботу. Саме тоді написав «у шухляду» «Щоденник 1954». Літературний успіх (роман «Злий» розійшовся великим тиражем, популярними були й інші твори автора) змінив на негласну заборону друкувати, тож Леопольд Тирманд змушений був емігрувати. У Сполучених Штатах, у яких письменник врешті оселився, видав кілька збірок есе та політичних памфлетів, працював у кількох виданнях, зокрема в «The New Yorker». У 2020 р. припадає 100-та річниця від дня народження і 35-та – від дня смерті Леопольда Тирманда.

Ян Ковалевський (1892–1965) – обдарований польський математик і криптолог. Під час польсько-більшовицької війни Ковалевський зламав шифри Червоної армії, Добровольчої армії, білогвардійського Чорноморського флоту та армії УНР, що дозволило польському уряду слідкувати за воєнною ситуацією на всій території колишньої Російської імперії. Під час Варшавської битви саме інформація польської радіорозвідки під керівництвом Ковалевського мала вирішальний вплив на рішення Юзефа Пілсудського і, як наслідок, на розгромну перемогу Війська Польського над більшовиками. За свої заслуги відзначений найвищими державними нагородами Польщі, Японії, Румунії та Франції.

Отець Юзеф Марія Бохенський (1902–1995) – монах-домініканець, священник Католицької Церкви, філософ і викладач, ректор університету у Фрибурзі (Швейцарія), советолог, був одним із лідерів теоретичного антикомунізму. «Серед польських учених він займає виняткове місце. Представляє найважливішу польську філософську, так звану львівсько-варшавську, школу. (...) На заході його вважа-

ли головним знавцем філософських проблем марксизму, був засновником Інституту Східної Європи та видавцем понад 50 томів монографій у серії «Sovietica», 35 років видавав кварталне видання «Studies in Soviet Thought». Бібліографія праць отця Бохенського охоплює понад 100 книжкових публікацій, із них понад 20 перекладено польською мовою. Все життя обстоював істини віри, логіки та підтримував поляків у боротьбі за свободу. Сенат Республіки Польща встановлює 2020-й Роком отця Юзефа-Марії Бохенського, щоб у 25-ту річницю смерті вшанувати цього видатного науковця, священника і патріота», – вказано в ухвалі Сенату РП.

Варшавська битва, або Диво на Віслі – одна із віхових подій, яку Польща відзначає у 2020 р. 13–25 серпня 1920 р. відбулася вирішальна битва польсько-більшовицької війни. 110-тисячне більшовицьке військо під командуванням Михайла Тухачевського зазнало нищівної поразки під Варшавою, втративши 25 тис. солдатів убитими і 65 тис. полоненими. Польське військо на чолі з маршалком Юзефом Пілсудським не лише захистило нещодавно відновлену незалежність Польщі, а й врятувало Західну Європу від поширення комуністичної ідеології.

100 років тому відбулася ще одна важлива подія, пов'язана з боротьбою Польщі за незалежність, – **заручини Польщі з морем у Пуцьку**. Після відновлення Польщею незалежності, згідно з положеннями Версальського трактату, в її склад поверталися відібрані раніше німцями поморські території. Цей процес розпочався 18 січня 1920 р. поверненням Торуня, а завершився 10 лютого 1920 р. у містечку Пуцьк на березі Балтійського моря. Того дня тут відправили подячне богослужіння та освятили стяг Польщі, який урочисто підняли на мачті під 21 залп салюту. Польські жителі Гданська спеціально для цієї події вилили два платинових перстні, один із яких генерал Юзеф Галлер вкинув у воду, здійснивши тим самим обряд символічних заручин Польщі з Балтійським морем. На березі встановили пам'ятний стовп із зображенням орла Ягеллонів, датою і написом: «Рoku Господнього 1920, 10 лютого Військо Польське з генералом Юзефом Геллером на чолі прийняло у вічне володіння польське море».

Сенат РП установив 2020-й **Роком фізики** на честь 100-річчя заснування Польського фізичного товариства і задля вшанування польських фізиків та їхніх здобутків. «Ми хочемо, щоб Рік фізики приніс ще більше визнання нашим суспільством ролі науки, особливо фізики, та її вкладу в розвиток економіки і впливу на наше щоденне життя. Інтерес до фізики, надзвичайно цікавої експериментальної науки, призводить до зростання вмінь у цій сфері чергових поколінь. Активна наукова і професійна діяльність у цій галузі особливо важлива під час побудови інформаційного суспільства й економіки, яка базується на наукових знаннях», – йдеться в ухвалі.

Анатолій ОЛІХ

На фото: Роман Вітольд Інгарден, Леопольд Тирманд, Ян Ковалевський

Łucki proboszcz, Apostoł Kazachstanu

Луцький парох, Апостол Казахстана

Kazachstan kojarzy się Polakom z cierpieniem i miejscem zesłania, gdzie zostali siłą wywiezieni przez sowiektów i skąd ze wszystkich sił pragnęli się wydostać. Kapłan, którego jubileusz obchodzimy, pozostał tam dobrowolnie.

115 lat temu, 4 stycznia 1905 r., w Berdyczowie urodził się Władysław Bukowiński. Jego ojciec, Cyprian Józef, był cenionym specjalistą w przemyśle cukrowniczym, więc rodzina musiała często się przeprowadzać. Władysław kształcił się w najlepszych gimnazjach w Kijowie, Żmierzynie i Płoskirowie. W 1920 r., uciekając przed bolszewikami, Bukowiński przeniósł się do Polski. Zdolny młodzieniec ukończył równoległe dwie uczelnie – Uniwersytet Jagielloński i Polską Szkołę Nauk Politycznych. W 1926 r. wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie, w 1931 r. otrzymał święcenia kapłańskie. W 1936 r. młody kapłan został, na jego wniosek, przeniesiony do diecezji łuckiej.

W latach 1936–1939 Władysław Bukowiński był wykładowcą w miejscowym seminarium, jednocześnie kierował Instytutem Wyższej Kultury Religijnej, był redaktorem czasopisma «Spójnia» i zastępcą redaktora «Życia Katolickiego». W listopadzie 1939 r., już po wybuchu II wojny światowej, ordynariusz diecezji łuckiej Adolf Piotr Szelażek mianował Bukowińskiego proboszczem parafii katedralnej w Łucku. Po aresztowaniu przez sowiektów Bukowiński był przetrzymywany w więzieniu przez prawie rok. Tylko cudem przeżył eksterminację więźniów w Łucku w dniach 23–24 czerwca 1941 r.

Lata duszpasterstwa podczas wojny były bardzo trudne, a w styczniu 1945 r. łucki proboszcz został ponownie aresztowany. Razem z biskupem Szelażkiem oraz siedmioma innymi łuckimi kapłanami został oskarżony o zdradę stanu i szpiegostwo. Wyrok – 10 lat w obozach. Cztery lata Bukowiński spędził na wygnaniu w lasach Czelabińska i sześć w kopalniach Karagandy.

Mimo morderczej pracy w lesie i w kopalniach ksiądz Władysław wciąż głosił więźniom miłość Boga, a nawet prowadził dla polskiej młodzieży kurs historii Polski. Podczas późniejszego po-

bytu Bukowińskiego w Polsce wykłady te zostały przeniesione na papier i opublikowane pt. «Historia – nauczycielką życia». Po wypuszczeniu na wolność w 1954 r. kapłan został skazany na trzyletnie zesłanie do Karagandy.

Tak opisywał swoją posługę w tym czasie: «Opatrzność Boża działa nieraz i przez ateistów, którzy zesłali mnie tam, gdzie ksiądz był potrzebny. (...) Pracy kapłańskiej (...) było wiele, jak nigdy przedtem i potem w moim życiu». W 1955 r. władze zaproponowały Bukowińskiemu repatriację do Polski. Odmówił, bo uważał, że tu jest bardziej potrzebny.

W 1958 r. ksiądz Władysław Bukowiński został aresztowany po raz trzeci. Podczas procesu sądowego kapłan bronił się sam, ponieważ był z wykształcenia prawnikiem. Tym razem otrzymał «tylko» trzy lata więzienia. Po uwolnieniu niósł Chrystusa dziesiątkom tysięcy katolików różnych narodowości w Kazachstanie, Uzbekistanie i Tadżykistanie. W 1965 r. i 1969 r., otrzymując odpowiednie zezwolenia, przyjeżdżał do Polski na leczenie, ponieważ zdrowie miał mocno nadwyrężone przez lata pobytu w łagrach. Leczenie sfinansował nie kto inny, jak biskup krakowski Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II. Pomimo nacisków przyjaciół Bukowiński wrócił do Kazachstanu.

W 1973 r. stan zdrowia kapłana gwałtownie się pogorszył, ksiądz Władysław został znowu zmuszony do wyjazdu do Polski. Lekarze nalegali na długotrwałe leczenie. «Grób kapłana również apostołuje» – odpowiedział ksiądz Władysław i wrócił do swoich wiernych. Zmarł w 1974 r., został pochowany w Karagandzie. Beatyfikowany w 2016 r.

Anatolij OLICH

Na zdjęciu: Uroczysta Pierwsza Komunia polskich dzieci w Kazachstanie. 15 sierpnia 1968 r., Karaganda.

Казачстан у поляків асоціюється зі стражданнями та місцем заслання, куди совети вивозили насильно і звідки з усіх сил намагалися вибратися. Священник, ювілей якого ми відзначаємо, залишився там добровільно.

115 років тому, 4 січня 1905 р., у Бердичеві народився Владислав Буковинський. Його батько, Циприян Юзеф, був затребуваним спеціалістом у галузі цукрового виробництва, тож сім'ї довелося часто переїжджати. Владислав навчався в найкращих гімназіях у Києві, Жмеринці та Проскуріві. У 1920 р., втікаючи від більшовиків, Буковинський перебрався до Польщі. Тут здібний юнак закінчив паралельно два виші: Ягеллонський університету та Польську школу політичних наук. У 1926 р. вступив до Краківської духовної семінарії, у священницький сан був рукоположений 1931 р. У 1936 р. молодого священника, на його ж прохання, скерували до Луцької дієцезії.

У 1936–1939 рр. Владислав Буковинський викладав у місцевій духовній семінарії, одночасно керував Інститутом вищої релігійної культури, був редактором часопису «Злука» («Spójnia») і заступником редактора «Католицького життя». В листопаді 1939 р., вже після початку Другої світової війни, луцький єпископ-ординарій Адольф-Петро Шельонжек призначив Буковинського парохом кафедральної парафії в Луцьку. Совети арештували його в серпні 1940 р., майже рік протримали у в'язниці. Отець Владислав лише дивом вижив під час розстрілу в'язнів Луцької тюрми 23–24 червня 1941 р.

Дуже важкими були роки душпастирського служіння під час війни, а в січні 1945 р. луцького пароха знову арештували. Разом із єпископом Шельонжеком та сімома іншими луцькими священниками його звинуватили у зраді батьківщини і шпигунстві. Вирок – 10 років таборів. Чотири роки Буковинський провів на лісопаліві в челябінських таборах і шість – у кopalнях Карганди.

Попри вбивчу працю на лісопаліві та шахтах, отець Владислав продовжував проповідувати Божу любов

у в'язненні, а для польської молоді навіть читав курс лекцій з історії Польщі. Під час пізнішого перебування Буковинського в Польщі вони були перенесені на папір і пізніше видані під назвою «Історія – вчителька життя». Після звільнення в 1954 р. священника відправили на трирічне заслання до Караганди.

Своє тодішнє служіння пастир охарактеризував так: «Провидіння часом діє і за посередництвом атеїстів, котрі заслали мене туди, де дійсно потрібен священник. (...) Священницької праці було стільки, як ніколи перед цим і після цього в усьому моєму житті». В 1955 р. влада запропонувала Буковинському виїхати до Польщі. Відмовився: тут він потрібніший.

У 1958 р. отця Владислава Буковинського арештували втретє. На суді священник захищав себе сам, адже мав юридичну освіту. Цього разу він отримав «всього» три роки ув'язнення. Після звільнення ніс Христа десяткам тисяч католиків різних національностей у Казахстані, Узбекистані й Таджикистані. В 1965 та 1969 рр., отримавши відповідний дозвіл, приїздив до Польщі, де проходив курс лікування, адже роки в таборах дуже підірвали його здоров'я. До речі, кошти на лікування дав краківський єпископ Кароль Войтила, майбутній Папа Йоан Павло II. Попри вмовляння друзів, Буковинський повернувся в Казахстан.

У 1973 р. різко погіршилося здоров'я священника, отець Владислав був змушений знову поїхати до Польщі. Лікарі наполягали на довготривалому лікуванні. «Могила священника також апостольство», – відказав отець Владислав і повернувся до своєї пастви. Помер у 1974 р., похований у Караганді. Беатифікований у 2016 р.

Анатолій ОЛИХ

На фото: Урочисте Перше Причастя польських дітей у Казахстані, 15 серпня 1968 р., Караганда.

Інформація wołyńska Волинська інформація

W Łucku otwarto kawiarnię «Stare Miasto», w której pracują kelnerzy z zespołem Downa.

У Луцьку відкрили кав'ярню «Старе місто», де працюють офіціанти із синдромом Дауна.

W Kolegiacie Trójcy Świętej w Olyce zakończono zewnętrzne prace restauratorskie. Ich koszt wyniósł około 2 mln złotych.

В олицькій колегіаті завершили зовнішні реставраційні роботи. Їх вартість становила близько 2 млн злотих.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowe w obwodzie wołyńskim w ostatnich miesiącach wzrosły o 6,6%. Najbardziej podrożały owoce, o 30,2%.

За останні місяці у Волинській області продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 6,6%. Найбільше зросли ціни на фрукти – на 30,2%.

Zespoły artystyczne z łuckich przedszkoli i szkół pokazały przedstawienia w ramach XXI. Miejskiego Festiwalu Wertepów «Wesołych Świąt».

Творчі колективи шкіл і садочків Луцька презентували вистави в рамках XXI міського фестивалю вертепів «3 Різдвом Христовим».

Podczas prac na terenie Zwiahelskiego Zamku w Nowogrodzie Wołyńskim archeologowie znaleźli 196 przedmiotów. Wśród nich są ułamki naczyń, kości zwierząt domowych, wyroby z kolorowych metali.

Archeolodzy виявили 196 артефактів під час розкопок на території Звягельського замку в Новограді-Волинському. Серед знахідок – фрагменти посуду, кістки домашніх тварин, вироби з кольорових металів.

We wsi Osiwci w rejonie koszyrskim otwarto nową szkołę. Dotychczas lekcje odbywały się w starym pomieszczeniu, które było w bardzo złym stanie.

У селі Осівці Камінь-Каширського району відкрили нову школу. До цього учні навчалися в старому аварійному приміщенні.

Przednówek i wołyńska bieda

Jeden z bliskich mojemu sercu świąszczeników opowiadał mi ciekawą historię, która wydarzyła się naprawdę. A było to tak.

Po wymianie kilku listów przyjechał do niego Polak z Kanady, kiedyś mieszkający blisko Huty Stepańskiej. Chciał przed śmiercią zobaczyć miejsca ze swojego dzieciństwa. W drodze opowiadał, jak wyglądała jego ojczysta chata. Stara, wisząca furtka, studnia, a przy niej koryto, w chacie wielki piec, a przy nim ławka, na której zawsze siedział dziadek. Jechali i jechali, aż dojechali. Przedwojenne doły na drodze gruntowej zamienione zostały na «wilcze doły» w asfalcie. Lasy takie same, łąki i pola również. Wszystko dokładnie poznawał, każdy zakręt. Mówił, gdzie skręcić i gdzie się zatrzymać. O dziwo dom stoi, niespalony, a za nim stodoła ta sama. Stara furtka jakby też identyczna. Weszli na podwórkę, zobaczyli studnię i koryto. Ruszyli do chaty, a w niej wielki piec i dziadek siedzący na ławce. Kiedy wracali, przybysz powiedział: «Panie Boże, dzięki Ci, żeś mnie stąd zabrał, bo bym na tej ławce do śmierci przesiedział».

Kiedy świąszczennik skończył, wtedy ja opowiedziałem mu swoją historię. Jak to napisał do mnie wnuk gospodarza z Wyrki. W liście było o wielkim i bogatym gospodarstwie dziadka, nowych budynkach, pięknych koniach i bryczce. Zaciekawiony opowieścią, zapytałem śp. Władysława Onuchowską, ur. w 1925 r.: «Jakie to było gospodarstwo, słyszałem, że bardzo bogate?» «Tam koza słomę z dachu na wiosnę jadła, bo nie mieli jej co dać» – odpowiedziała.

Nieurodzajna ziemia, zacofane rolnictwo, wielkie odległości od miast powodowały powszechną biedę. Ziemia na północnym Wołyniu wydawała nędzny plon. Nieurodzajna «popielica» to słowo często używane przy opisach pól, na niej nic nie rosło. Jedynie hodowla oparta na wypasach dawała jakikolwiek przychód, ale i łąk brakowało. Jak ktoś wyhodował świnię czy miał nadmiar mleka, to nie było tego komu sprzedać. Żyd zanim kupił cielę, siedem razy przychodził go oglądać, aż gospodarz zmuszony potrzebami obniżał cenę. Kraj podnosił się z zacofania zaborów, ale mógł liczyć jedynie na własne siły. Zanim otwarto kamieniołom w Janowej Dolinie, uruchomiono młyny, tartaki, wiejskie mleczarnie, sanatorium «Słone Błoto», pocztę, szkołę, sklepy itp., życie nie oferowało nic, tylko samą biedę.

W okolicach Bożego Narodzenia czuć już było objawy niedostatku. Biedni, wcześniej pracujący u zamożniejszych gospodarzy, zjadali zapłatę. Skoro świt w okresie «kolędy» dzieci wyruszały po domach, aby śpiewaniem zarobić kilka groszy. Wiele z nich musiało szybko wracać do domu, by mama zbierane przez nich grosiki mogła dać dla innych przychodzących kolędników.

Naród Wołyński żyjący w wielkiej pobożności przyjmował też z należytym szacunkiem koledującego księdza. Była to cała ceremonia, wtedy już było widać, u kogo jest bogactwo, a u kogo nędza. Pod dom zajeżdżały sanie: na jednych ksiądz z ministrantami, a na następnych kościelny zbierający ofiarę. Zwyczajowo dawano żyto, kościelny licząc garnce (3,3 l.) zapisywał ofiary. Tak jak w sklepie, żeby ukryć niedostatek pieniędzy zwracano się do sprzedawcy słowami «proszę ćwierć funta cukru» (brzmiało to lepiej niż 10 dekagramów), tak ofiarowane zboże liczono na pół czwartki (4 garnce) lub pół ośmina (16 garncy). Niejednokrotnie ksiądz wydawał polecenie, aby odwiedzanemu gospodarzowi zostawić czwartki zboża. Nie wróżyło to niczego dobrego, a zima jeszcze długo miała trwać.

Nadchodząca po kilku miesiącach wiosna niosła nadzieję, roztopie studziły jednak radość. Nie można było nigdzie się ruszyć, na huciańskich równinach rozpościerało się morze wody, która nie mogła wsiąknąć w zmrózoną ziemię. Trwało to tygodniami.

Jak zgodnie oceniają świadkowie, przynajmniej co piąte gospodarstwo cierpiało biedę. W maju z reguły zaczynało im brakować zboża na chleb. Dla krów też nie starczało pokarmu, łamało w lesie gałęzie grabowe i karmiono młodymi liśćmi głodne zwierzęta. Dochodziło do kradzieży zboża z komór, w okolicy praktykowano podkopy pod podwaliną. Psy spod bud zamykano jako wartowników w komorach.

Rozpocząła się wędrówka głodnych za jedzeniem. Najpierw nie wiadomo skąd przychodzili żebracy, otrzymywali po kawałku chleba, kubku mleka albo wyjątkowo cienki pasek słoniny. To było wszystko, na co mogli liczyć. Odpoczywali i szli dalej. Torba na kiju, przewieszona przez plecy, nigdy nie była napełniona, podarte przez psy portki dopełniały obrazu biedy. Potem po prośbie, z grupy cierpiących niedostatek, wyruszały miejscowe wdowy. Ich majątkiem była gromada dzieci, dług u Żyda i sekwestrator na karku. Brakowało wdowom wszystkiego, ale prosiły co najwyżej o zboże na odrobek. Gospodarze nie odmawiali, wiedzieli, że będą mieli tanią siłę roboczą na ten rok i następny. Doraźne pożyczki sąsiedzkie były na porządku dziennym, z tym że kobiety pożyczaly chleb i produkty potrzebne do obiadu, a mężczyźni resztę. Nigdy też kobieta nie pożyczala pieniędzy, nawet nie przyszłoby im to do głowy, tak jak i konia do pracy czy piły do lasu. Całkiem biednemu jednak nie chciano pożyczać, bo z czego odda. Biedak ratował się ja mógł: dla ścienienia pod zwierzętami ściągano słomę z budynków, zaczynając rozbiórkę dachu od przybudówek. Dzieci wysyłane były po żar z pieca, aby rozpalic pod kuchnią.

Do Dawidowiczów z Tchorów przychodził «po prośbie» syn sąsiadki Jadwigi Cybulskiej, Franek. Mówił: «Ciotko, mama prosiła rosółu z ogórków». Dawidowiczowa dokładała ogórka, a nawet dwa. Jutro pójdzie do drugiej «ciotki», a pojutrze przyjdzie po kapustę: «Jak Wam, ciotko, zbywa, to mama kapusty prosi, i jak macie, to łyżkę masła jeszcze dajcie do zasmażki i troszkę mąki». Kiedy przychodził czas, to szli całą rodziną pomagać w pole, odrabiać «rosół» i kapustę.

Jadwiga była wdową po Brusile. Na wspólnym wiejskim wygonie, gdzie pasiono krowy, wybudowali sobie budkę, nie chatkę. Miała braci Zygmunta i Andrzeja, ale oni też byli biedni, nie mogli nic pomóc. Kiedy szła po ludziach pomagać w wykopkach, ci przyjmowali ją do pomocy z litości. Jako zapłatę otrzymywała ziemniaki, których nie miała gdzie trzymać, układała je więc pod łóżkiem. Po śmierci męża wyszła za Cybulskiego, a może i nie mieli ślubu, na pewno jednak mieli córkę Rozalię. Przy ich budce nie było nawet kozy.

Na Tchorach jeszcze w latach dwudziestych XX wieku znajdowała się ostatnia zamieszkała kurna chata. Należała do wdowy Franciszki Kownackiej i ośmiorga jej dzieci. Ognisko w środku chaty palone w palenisku zastępowało kuchnię do gotowania i piec do grzania. Wszędzie pełno było czarnej sadzy, a wewnątrz miało zapach wędzarni. Syn Karola Dawidowicza Dionizy czuł sympatię do córki wdowy, Feliksi, spotykali się

Передновок і волинські злидні

Один із близьких моєму серцю батюшок розповів мені цікаву історію, яка сталася насправді. А було це так.

Волинський народ, який жив у великій поборності, приймав теж із належним пошануванням ксьондза з колядою. Це була ціла церемонія, і вже тоді було видно, в кого багатство, а в кого злидні. Під дім заїжджали сані: на одних – ксьондз із міністрантами, а на наступних – костельний староста, який збирав пожертву. Традиційно давали жито, староста, рахуючи гарнці (3,3 л), записував пожертви. Так, як у крамниці, щоби приховати нестачу грошей, зверталися до крамаря зі словами: «Прошу чверть фунта цукру» (це звучало краще, ніж 100 грамів), так і пожертвуване збіжжя рахували половиною четверика (4 гарнці) або половиною восьмерика (16 гарнців). Частенько ксьондз наказував, щоби господарю, до якого він прийшов, залишили четверик збіжжя. Це не провіщало нічого хорошого, а до кінця зими було ще довго.

Весна, яка прихотила через кілька місяців, несла надію, проте радість остуджували підтоплення. Не можна було нікуди добратися: на гутянських рівнинах розливалось море води, яку не могла поглинути замерзла земля. Це тривало тижнями.

Як одногослоно оцінюють очевидці, принаймні кожне п'яте господарство бідувало. У травні, як правило, їм починало не вистачати збіжжя на хліб. Для корів теж бракувало корму, тож у лісі ламали грабові гілки й годували молодими листками голодних тварин. Доходило до крадіжок зерна з комор, в околицях траплялися підкопи під фундамент. Собак із-під будок закривали сторожувати в коморах.

Починалося паломництво голодних за їжею. Спочатку невідомо звідки приходили жебраки, вони отримували шматок хліба, чашку молока або дуже тонесеньку смужечку сала. Це було все, на що вони могли розраховувати. Відпочивали і йшли далі. Клунок на ціпку, що висів за плечами, ніколи не був повним, подерті собаками штани довершували картину злиднів. Потім із тих верств населення, що терпіли нестатки, на жерби вирушали місцеві вдови. Їхнім майном були гурт дітей, борг у єврея і секвестр на шії. Вдовам бракувало всього, але вони просили максимум зерно на відробіток. Господарі не відмовлялися: знали, що матимуть дешеву робочу силу на цей рік і наступний. Короткострокові сусідські позики були на порядку денному: жінки позичали хліб і продукти на обід, а чоловіки – решту. Жінки ніколи не позичали грошей: їм це навіть не прийшло би до голови, так само, як позичити коня для роботи чи пилку, аби піти в ліс. Проте цілком бідному позичати не хотіли, бо з чого ж віддаватиме? Кожен бідняк рятувався як міг: щоби постелити під худобою, стягували солому з будівель, починаючи розбирати дахи від прибудов. Дітей посиляли до сусідів за жаром із пічки, щоби розпалити під плитою.

До Давидовичів із Тchorів прихотив «на жери» син сусідки Ядвіги Цибульської, Франек. Говорив: «Цьотко, мама просила розсолу від огірків». Дружина Давидовича докладала огірок, навіть два. Завтра він піде до другої «цьотки», а післязавтра прийде за капустою: «Якщо у Вас, цьотко, лишається, то мама капусти просить, і, якщо маєте, ложку масла, дайте до зasmaжки, і трошки муки». Коли надходила пора, то йшли всією сім'єю помагати в поле, відробляти розсіл і капусту.

Ядвіга була вдовою Брусиле. На спільному сільському вигоні, де пасли корів, вони збудували собі буди, навіть не хату. Ядвіга мала братів Зигмунта й Андрея, але вони теж були бідні, не могли нічим їй допомогти. Коли йшла по людях помагати копати картоплю, вони приймали її в допомогу з жалощів. Як заробіток отримувала картоплю, яку не мала де тримати, тож складала її під ліжком. Після смерті чоловіка вийшла за Цибульського, а, може, вони й не мали шлюбу, однак точно мали дочку Розалію. При їхній буді не було навіть кози.

У Тchorach ще у 20-х рр. XX ст. була остання кurna хата. Вона належала вдові Францішці Ковнацькій і вісьмом її дітям. Багаття всередині

w sekrecie. Jego matka Petronela ani myślała z takiej biednej rodziny brać synową. Wydawało jej się, że wybiła Dionizemu romans z głowy. Ten jednak mamy nie słuchał i polazł z panną na gonty pełne sadzy, pod strzechą. Jednego niedzielnego poranka wszystkich obudził krzyk matki: «Duchu przenajświętszy, Boże, gdzieś ty chodzisz?!» Domownicy poderwani z łóżek zobaczyli czarnego czorta w białych poduszках. Dionizy nocą po randce cicho wsunął się do łóżka czarny od sadzy. Miłość skończyła się nagle i bez dyskusji. Kownaccy wybudowali w końcu piec z kominem, ale chata nie zmieniła kształtu, a życie niewiele różniło się od wcześniejszego. Kiedy przyszli sowieci, brat Feliksi, Władysław, doniósł na Dionizego, że naśmiewa się z władzy radzieckiej, za co ten został skazany na osiem lat zesłania.

Ludność wszelkimi sposobami dążyła do poprawy swej egzystencji i bytu. Powoli najczarniejsza bieda odchodziła. Pojawily się pierwsze domy kryte gontami i blachą, coraz częściej gospodarze na niedzielne msze przyjeżdża-

li «wasząkami», a nawet bryczkami, ubrani w garnitury, a ich żony w modne sukienki. Jadący wyprzedzali idących na mszę boso, którzy u Konstantego Skrzybalskiego przy studni płukali nogi i zakładali buty, przed wejściem do kościoła.

Wspomniany na wstępie wnuk rozmawiał ze swoim dziadkiem. Ja też zapytałem mojego Taty Szczepana, jak wyglądał kościół w Hucie Stepańskiej, a On mi odpowiedział: «Nie pamiętam, byłem tylko jeden raz, bo nie miałem butów do kościoła». Dziadek nie należał do biednych gospodarzy, to jak żyli biedacy?

Tekst i zdjęcia: Janusz HOROSZKIEWICZ

Na zdjęciach: 1. Tu kiedyś była wieś Seidlisko. Fot. Janusz Horoszkiewicz. 2. Chutor na Wołyniu. Fot. S. Mataszewski. 3. Dzieci z Wołynia. Przedwojenne zdjęcie.

2

3

Na фото: 1. Тут колись було село Седлисько. Фото Януша Горосzkевича. 2. Хутір на Волині. Фото С. Матушевського. 3. Діти з Волині. Довоєнне фото.

Текст і фото: Януш ГОРОШКЕВИЧ

Nocne zwiedzanie w rówieńskim muzeum

Нічна екскурсія в рівненському музеї

Od roku Rówieńskie Obwodowe Muzeum Krajoznawcze z powodzeniem praktykuje kreatywną metodę interakcji z gośćmi – nocne zwiedzanie w wykorzystującej tworzywo teatralne formie «Gościna u księcia Lubomirskiego».

Muzeum przemawia do zwiedzających za pośrednictwem postaci historycznych, działających na Wołyniu od XI w. do lat 80. XX w. Przechodząc w ciemności z jednej sali do drugiej, książę Fryderyk Lubomirski (w jego rolę wcielił się pracownik naukowy muzeum Witalij Tymoszczuk) prowadzi uczestników od jednej epoki historycznej do drugiej. O malowniczej miejscowej przyrodzie gościom opowiada mityczna leśna nimfa – mawka (starsza pracownica naukowa Oksana Łozjak), Ruś Kijowską i epokę kozacką przedstawiają Jarosława, księżna drohobuska (starsza pracownica naukowa Nadia Szajun), Sofia, narzeczona Świątoga (kierownik działu marketingu, rozwoju i inwestycji muzeum Inna Wedenko) oraz żony kozaków uczestniczących w bitwie pod Beresteczkiem (starsza pracownica naukowa Olena Semenowycz oraz sekretarz naukowy Oksana Jaremczuk).

XVIII–XIX w. prezentują książę Fryderyk Lubomirski, budowniczy Gimnazjum Rówieńskiego, jego matka Ludwika Lubomirska, uczennica Tadeusza Kościuszki (kierownik sektora sztuk pięknych Tetiana Minenko), oraz pisarz Wołodmyr Korołenko (kierownik działu przyrody Dmytro Naumow).

Burzliwy XX w. podczas nocnego zwiedzania przybliżają łączniczka UPA (sekretarz naukowy Oksana Jaremczuk), pisarz Ułas Samczuk (szef sekcji konserwacji Anatolij Marczuk), redaktor

gazety «Za Rodinu», a od 1971 r. dyrektor Rówieńskiego Muzeum Krajoznawczego Wasyl Sydorenko (zastępca dyrektora ds. administracyjnych i gospodarczych Dmytro Masłow).

W muzeum nie pominięto również tematu represji rozpoczętych przez władze sowieckie we wrześniu 1939 r. O wydarzeniach z lat 1939–1940 zwiedzający dowiadują się od Waclawy Całowej, nauczycielki ze Zdołbunowa wywiezionej na Sybir w 1940 r. (zastępca dyrektora ds. zasobów i ochrony zbiorów muzealnych Tetiana Samsoniuk). O Waclawie Całowej i jej mężu Stanisławie Cale «Monitor Wołyński» pisał w rubryce «Ocaleni od zapomnienia» (patrz nr 7 z 9 kwietnia 2015 r. i nr 6 z 28 marca 2019 r.).

Zwiedzanie kończy się swojską biesiadą ze zwiedzającymi, którą prowadzą pracownicy muzeum. Podczas niej gospodarze opowiadają śmieszne historie, dzielą się ukraińskimi tradycjami, śpiewają ludowe piosenki i częstują gości ciastem oraz uzwarem.

Zwiedzanie w teatralizowanej formie jest organizowane przez Rówieńskie Obwodowe Muzeum Krajoznawcze dwa razy w miesiącu. O każdym kolejnym spotkaniu placówka informuje na swoim profilu na Facebooku: <https://www.facebook.com/rivnemuseum/>. Żeby wziąć w nim udział, należy się zarejestrować.

Tetiana SAMSONIUK

Уже рік Рівненський обласний краєзнавчий музей успішно запроваджує один із креативних методів роботи з відвідувачами – театралізовану нічну екскурсію «В гостях у князя Любомирського».

Музей звертається до свого відвідувача за допомогою історичних постатей, котрі жили на території Волині з XI ст. до 80-х рр. XX ст. Переходячи в темряві з однієї зали в іншу, князь Фредерик Любомирський (його роль виконує науковий співробітник інституції Віталій Тимошук) переводить учасників екскурсії з однієї історичної епохи в іншу. Про мальовничу місцеву природу гостям розповідає лісова мавка (старший науковий співробітник Оксана Лозьяк), Київська Русь, козацька доба представлені постатями дорогобузької княжни Ярослави (старший науковий співробітник Надія Шаюн), нареченої дружинника Святогора Софії (завідувачка відділом маркетингу, розвитку та інвестування музею Інна Вedenko), дружинами козаків, які брали участь у битві під Берестечком (старший науковий співробітник Олена Семенович та вчений секретар Оксана Яремчук).

XVIII–XIX ст. презентують князь Фредерик Любомирський – будівничий Рівненської гімназії, його матір Людвіка Любомирська, учениця Тadeusza Kościuszki (завідувачка сектору мистецтв Tetiana Minenko), письменник Володимир Короленко (завідувач відділу природи Дmytro Naumow).

Буремне XX ст. на нічній екскурсії представляють зв'язкова УПА (учений секретар Оксана Яремчук), письменник Улас Самчук (завідувач сектору реставрації Anatolij Marczuk), редак-

тор газети «За Родину», з 1971 р. директор Рівненського краєзнавчого музею Василь Сидоренко (заступник директора з адміністративно-господарської роботи Дмитро Маслов).

Не оминули в музеї й теми репресій, розпочатих радянськими каральними органами у вересні 1939 р. Про події 1939–1940 рр. відвідувачі музею дізнаються від Вацлави Цалової, учительки зі Здоłбunова, яку у 1940 р. депортували в Сибір (заступниця директора з обліку і збереження музейних цінностей Tetiana Samsoniuk). Про Вацлаву Цалову та її чоловіка Станіслава Цалу «Волинський монітор» писав у рубриці «Повернуті із забуття» (див. № 7 від 9 квітня 2015 р. та № 6 від 28 березня 2019 р.).

Завершується дійство сільськими вечорницями, влаштованими працівниками музею для учасників екскурсії, під час яких вони розповідають веселі небилиці, діляться українськими традиціями, співають народних пісень та пригощають гостей пирогами з узваром.

Театралізована екскурсія в Рівненському обласному краєзнавчому музеї відбувається двічі на місяць. Про кожну наступну зустріч заклад оголошує на своїй сторінці у фейсбуці: <https://www.facebook.com/rivnemuseum/>. Щоб взяти в ній участь, потрібно зареєструватися.

Tetiana SAMSONIUK

Stuletnia historia parafii katolickiej w Maniewiczach

Столітня історія католицької парафії в Маневичах

Historia parafii rzymskokatolickiej w Maniewiczach liczy już prawie sto lat. A zaczęła się od cmentarza wojennego z pierwszej wojny światowej, na którym pochowani byli żołnierze armii austro-węgierskiej i niemieckiej.

W 1915 r. na cmentarzu wzniesiono drewnianą kaplicę. Po zakończeniu wojny, gdy Maniewicze znalazły się w granicach Polski i zaczęły się intensywnie zaludniać, właśnie ta kaplica stała się pierwszym kościołem parafii rzymskokatolickiej założonej w 1923 r. Po erygowaniu parafii przebudowano ją na kościół wspólnoty katolickiej. Wspomniany cmentarz znajdował się niedaleko stacji kolejowej. Niestety po drugiej wojnie światowej był doszczętnie zniszczony, jednak w austriackich archiwach cyfrowych zachowały się jego zdjęcia.

Pierwszym proboszczem parafii został ojciec Apolinary Tarnogórski. Od 1926 r. przez dwa lata opiekował się nią ks. Franciszek Rutkowski, którego życie urwało się w łuckim więzieniu w czerwcu 1941 roku: został rozstrzelany przez NKWD wraz z setkami innych więźniów. W latach 1928–1931 posługę w parafii pełnił ojciec Ignacy Romanowski. Właśnie podczas jego probostwa, w końcu lat 20., w szybko rozwijającym się miasteczku powstała potrzeba budowy większego kościoła. Maniewicki właściciel ziemski Antoni Birar bezinteresownie przekazał działkę pod budowę świątyni obok cmentarza polskich legionistów, u wylotu ulicy 3 Maja (obecnie jest to ulica Słupaczyka), która łączyła cmentarz z belgijską fabryką parkietu Auguste'a Lachappelle'a. Należy nadmienić, że na tym cmentarzu jeszcze w 1929 r. w obecności prezydenta Ignacego Mościckiego odsłonięto pomnik, który przetrwał do dziś. Nawiasem mówiąc, była to jedyna wizyta urzędującego prezydenta w historii Maniewicz.

Przedwcześnie zmarły w 1931 r. ksiądz Romanowski został pochowany na tymże cmentarzu, przy którym już była planowana budowa nowego kościoła. Po nagłej śmierci proboszcza stanowisko czasowo przejął Marian Tokarzewski. Później biskup mianował proboszczem księdza Bolesława Jastrzębskiego, który stał się inicjatorem budowy kościoła, a nawet kierował pracami budowlanymi. Dnia 7 października 1934 r. niedokończona świątynia pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego została poświęcona przez biskupa sufragana łuckiego Stefana Walczykiewicza. Budowę i prace wykończeniowe sfinalizowano w ciągu kolejnych kilku lat.

Nowy kościół był największą i najbardziej okazałą budowlą w Maniewiczach i pozostawał jedyną świątynią chrześcijańską w miasteczku aż do początku lat 90. Z założenia kościół jest trzynawo-

w pseudobazyliką z transeptem i poligonalnie zamkniętym prezbiterium, krytą stromym, dwuspadowym dachem. Wizerunek architektoniczny budowli, wzniesionej w stylu konstruktywizmu, tworzy oryginalny schodkowy kształt wszystkich czterech frontonów, nawiązujący do XVI-wiecznej późnogotyckiej i renesansowej architektury mieszkalnej Niemiec i Holandii. Główna elewacja kościoła jest akcentowana dużym półkoliście zamkniętym oknem i była niegdyś udekorowana napisem łacińskim «Sursum Corda», który nie zachował się do dziś. W różnych źródłach można trafić na relacje świadków, z których wynika, że nowy kościół maniewicki urzekał przede wszystkim kunsztownymi parkietami, witrażami i organami. Niestety nie znaleźliśmy żadnych zdjęć przedwojennego wnętrza.

W latach 1936–1944 przy kościele funkcjonowało zgromadzenie Sióstr Tereżanek, które prowadziło sierociniec i szkołę krawiecką dla dziewcząt.

Po napadzie ZSRR na Polskę we wrześniu 1939 r. kościół nie został zamknięty. Mimo masowych represji wobec miejscowej ludności, parafia nadal funkcjonowała. Kościół był czynny również przez całą okupację niemiecką. W czerwcu 1942 r., wskutek zarażenia tyfem, przedwcześnie zmarł wieloletni proboszcz parafii Bolesław Jastrzębski. Jego grób można dzisiaj zobaczyć na przykościelnym cmentarzu, łatwo go rozpoznać po lakonicznej inskrypcji: «Fundatorowi Kościoła – parafianie i rodacy».

Kolejnym proboszczem został mianowany młody wołyński duchowny Edmund Domański, który sprawował pieczę nad parafią do Bożego Narodzenia 1943 r. Wtedy właśnie w kościele maniewickim była odprawiona ostatnia msza przed dekadami nieistnienia. Wiadomo, że ksiądz Domański zmarł w 1984 r. w Płońsku, a w 2002 r. jego imieniem nazwano szkołę w miasteczku Iłów, którą w 1945 roku założył były maniewicki duchowny i stał na jej czele.

Po ustanowieniu władzy sowieckiej pod koniec drugiej wojny światowej kościół już nie funkcjonował, jego wnętrze zostało całkowicie zniszczone i zdewastowane. W świątyni zaczęto przechowywać tony soli, której nigdy nie zużyto. Po latach sól skamieniała i zamieniła się w zwałę skały wypełniającą prawie połowę przestrzeni całego kościoła. Pod koniec lat 80. była to już prawdziwa ruina pozbawiona dachu i okien.

Історія римо-католицької парафії в Маневичах нараховує вже майже століття. А розпочалася вона на військовому цвинтарі часів Першої світової війни, де були поховані солдати австро-угорської і німецької армій.

У 1915 р. на цьому цвинтарі звели дерев'яну каплицю. Після закінчення війни, коли Маневичі вже належали Польщі й почали інтенсивно заселятися, саме ця каплиця стала першим костелом заснованою в 1923 р. римо-католицької парафії. Після створення парафії її перебудували на костел для католицької громади. Згаданий цвинтар знаходився неподалік залізничної станції. На жаль, після Другої світової війни він був повністю знищений, але в австрійських цифрових архівах збереглися його світлини.

Першим настоятелем парафії став отець Аполінарій Тарногурський. Із 1926 р. протягом двох років парафією опікувався Францішек Рутковський, життя якого обірвалося в червні 1941 р. у Луцькій тюрмі: органи НКВС розстріляли його разом із сотнями інших в'язнів. У 1928–1931 рр. у парафії служив отець Ігнацій Романовський. Саме за його настоятельства наприкінці 20-х рр. у містечку, яке стрімко розвивалося, виникла потреба у зведенні більшого костелу. Маневичький землевласник Антоній Бірар безкоштовно надав під будівництво храму земельну ділянку поряд із цвинтарем польських легіонерів, наприкінці вулиці 3 Мая (тепер вулиця Слупачика), яка з'єднувала цвинтар з бельгійською паркетною фабрикою Огюста Ляшаппелля. Варто відзначити, що на цьому цвинтарі ще в 1929 р. у присутності польського президента Ігнація Мосціцького відкрили пам'ятник, який зберігся до сьогодні. До речі, це був єдиний в історії Маневичів візит чинного президента.

Отця Романовського, який передчасно помер у 1931 р., поховали на цьому ж цвинтарі, де вже планувалося будівництво нового костелу. Після раптової смерті настоятеля цю посаду тимчасово обійняв Мар'ян Токажевський. Згодом єпископ призначив настоятелем отця Болеслава Ястшембського, який став ініціатором будівництва костелу і навіть керував будівельними роботами.

7 жовтня 1934 р. недобудований храм Прображення Господнього освятив луцький вікарій єпископ Стефан Вальчикевич. Будівництво й оздоблювальні роботи повністю завершили протягом кількох наступних років.

Новий костел став найбільшою і найпомітнішою будівлею Маневичів і лишався єдиним християнським храмом у селищі аж до по-

чатку 1990-х рр. У просторовому вирішенні ця святиня – це тринавова псевдобазиліка з трансептом і гранчатою апсидою, вкрита стрімким двоскатним дахом. Архітектурний образ будівлі, зведеної у стилі конструктивізму, створює оригінальна ступінчаста форма всіх чотирьох фронтонів, навіяна пізньоготичною і ренесансною житловою архітектурою Німеччини й Голландії XVI ст. Головний фасад костелу акцентований великим арочним вікном та був раніше декорований латинським написом «Sursum Corda», який до сьогодні не зберігся. У різних джерелах трапляються спогади очевидців про те, що новий маневичький костел вражав насамперед високохудожнім паркетом, втражаними та органом. На жаль, жодних світлині із довоєнним інтер'єром ми не знайшли.

У 1936–1944 рр. при костелі діяла чернеча спільнота сестер-терезіанок, які утримували сиротинець і кравецьку школу для дівчат.

Після нападу РСРР на Польщу у вересні 1939 р. костел не закрили. Незважаючи на тотальні репресії проти місцевого населення, парafia й надалі функціонувала. Діяв костел і протягом усієї німецької окупації. У червні 1942 р., заразившись тифом, передчасно помер багаторічний настоятель парафії Болеслав Ястшембський. Його могилу й сьогодні можна побачити на прикостельному цвинтарі, її легко розпізнати за лаконічним написом: «Фундаторові костелу – парafіани і співвітчизники».

Наступним настоятелем призначили молодого волинського священника Едмунда Доманського, який опікувався парафією до Різдва 1943 р. Саме тоді в маневичькому костелі відбували останню перед десятиліттями небутий месу. Відомо, що отець Доманський помер у польському Плонську в 1984 р., а у 2002 р. його іменем назвали школу в містечку Ілов, яку колишній маневичький священник заснував і очолював у 1945 р.

Після встановлення радянської влади наприкінці Другої світової війни костел уже не функціонував, його інтер'єр повністю знищили й розграбували. У храмі почали складувати тони солі, яку так і не використали. Сіль із роками скам'яніла й перетворилася на суцільний моноліт, який займав майже половину об'єму всього костелу. Під кінець 80-х це була вже справжня руїна – без даху й вікон.

1

2

Odrodzenie kościoła nastąpiło na początku lat 90. W 1990 r. pierwszą mszę świętą na schodach zrujnowanego kościoła odprawił ojciec Jan Mucharski – kapucyn, który przybył z Chicago, by przywrócić do życia parafię katolicką w Lubieszowie. W 1992 r. kościół został zwrócony odrodzonej parafii katolickiej. Stopniowo zaczęła się jego odbudowa. Z przedwojennego wyposażenia świątyni zachowało się kilka obrazów oraz krucyfiks ołtarzowy – przechowywali je w swoich domach dawni parafianie. Pierwszym proboszczem odrodzonego kościoła został ksiądz Adam Gałek, a 4 czerwca 1995 r. odbyła się uroczystość ponownego poświęcenia maniewickiego kościoła pod wezwaniem Zesłania Ducha Świętego, którego dokonał lwowski biskup pomocniczy Marcin Trofimiak. W latach 1995–2001 na czele parafii stał ksiądz Kazimierz Zajac, a od 2001 r. proboszczem jest ksiądz Andrzej Kwiczala.

W kościele wciąż trwają prace renowacyjno-remontowe. Ostatnio zostały poświęcone nowe witraże, wykonane według projektów polskiego malarza z połowy XX w. Janusza Włodarskiego.

Kościół rzymskokatolicki pod wezwaniem Zesłania Ducha Świętego ma obecnie status zabytku architektury.

Roman PAWLUK

Na zdjęciach: 1. Kaplica na cmentarzu wojennym w Maniewiczach, na miejscu której wzniesiono pierwszy drewniany kościół parafialny. 1916 r. (zdjęcie z archiwum cyfrowego Austriackiej Biblioteki Narodowej). 2. Zakończenie budowy nowego, murowanego kościoła. 1935 r. (zdjęcie ze zbiorów Wiktora Litewczuka). 3. Kościół pw. Zesłania Ducha Świętego (fot. Roman Pawluk). 4. Kościół w Maniewiczach (fot. Marta Woynarowska). 5. Kościół pw. Zesłania Ducha Świętego (fot. Grzegorz Jurek).

Відродження костелу розпочалося на початку 90-х рр. У 1990 р. першу святу месу на сходах зруйнованого храму відправив отець Ян Мухарський – капучин, який прибув із Чикаго відновлювати життя католицької парафії в Любешові. У 1992 р. костел повернули відродженій католицькій парафії. Його почали поступово відбудовувати. З довоєнного інтер'єру храму збереглися лише кілька ікон та вівтарне розп'яття – їх переховували у своїх домівках колишні парafіяни. Першим настоятелем відновленого костелу став отець Адам Галек, а 4 червня 1995 р. відбулося урочисте повторне освячення маневецького костелу під титулом Зіслання Святого Духа, яке здійснив львівський вікарій єпископ Маркіян Трофим'як. У 1995–2001 рр. парафію очолював отець Казимир Зайонц, а з 2001 р. настоятелем парафії є отець Анджей Квічала.

У костелі до цього часу тривають відновлювально-ремонтні роботи. Недавно в ньому були освячені нові вітражі, виконані за ескізами польського художника середини ХХ ст. Януша Влодарського.

Сьогодні римо-католицький костел Зіслання Святого Духа має статус пам'ятки архітектури.

Роман ПАВЛЮК

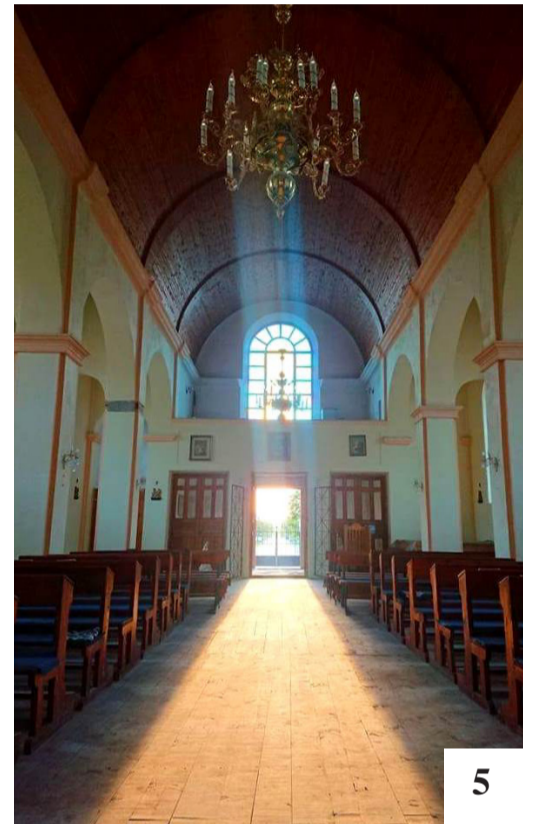
На фото: 1. Каплиця на військовому цвинтарі в Маневичах, на місці якої був побудований перший дерев'яний парафіяльний костел. 1916 р. (фото із цифрового архіву Національної бібліотеки Австрії). 2. Завершення будівництва нового муrowаного костелу. 1935 р. (фото з колекції Віктора Літєвчука). 3. Костел Зіслання Святого Духа (фото Романа Павлука). 4. Костел у Маневичах (фото Марти Войнарівської). 5. Костел Зіслання Святого Духа (фото Гжегожа Юрека).

3

4

5

Konkurs «Ja a Polska»

Interesujesz się Polską kulturą? Uczysz się języka polskiego? A może dopiero planujesz zacząć swoją przygodę z tym językiem? Spróbuj swoich sił w konkursie «Ja a Polska». Napisz o swoich przeżyciach, wrażeniach, wspomnieniach, związkach albo po prostu skojarzeniach dotyczących Polski.

Konkurs «Ja a Polska» jest organizowany cyklicznie przez Szkołę Języka Polskiego GLOSSA. Ideą konkursu jest popularyzowanie kultury i języka polskiego za granicą. Uczestnikiem może być każdy, kto ukończył 16 lat, z wykluczeniem nauczycieli języka polskiego.

Temat brzmi: «Ja a Polska». Praca może być napisana w języku polskim lub angielskim. Jeśli uczestnik konkursu nie zna żadnego z powyższych języków, praca może być przetłumaczona na polski lub angielski. W tym przypadku należy dołączyć oświadczenie o korzystaniu z pomocy osób trzecich przy tłumaczeniu.

Praca nie może przekroczyć 9000 znaków (licząc ze spacjami). Poprawny format zapisu to: doc, pdf lub rtf. Teksty zapisane w innych formatach lub o większej ilości znaków nie wezmą udziału w konkursie.

Prace należy przysyłać do 31 marca 2020 r. wyłącznie poprzez konto uczestnika konkursu. Potwierdzeniem poprawnego zgłoszenia pracy jest automatycznie wysyłana wiadomość.

Prace konkursowe ocenia specjalnie powołane jury, w skład którego wchodzi nauczyciele języka polskiego uczący w Szkole Języka Polskiego GLOSSA.

Teksty są oceniane pod kątem pomysłowości oraz kreatywności i oryginalności. Poziom znajomości języka polskiego nie jest brany pod uwagę

(o ile nie utrudnia zrozumienia treści pracy), podobnie jak jej wygląd.

Wyniki ogłoszone będą do dnia 30 kwietnia 2020 r. na stronie konkursu.

Jeżeli masz pytania, napisz do organizatorów: konkursy@glossa.pl.

Nagrody:
1 nagroda:
dwutygodniowy intensywny kurs języka polskiego w Krakowie,
zakwaterowanie u rodziny goszczącej lub w mieszkaniu dzielonym,
program pozalekcyjny.

2 nagroda:
dwutygodniowy intensywny kurs języka polskiego w Krakowie,
program pozalekcyjny.

3 nagroda:
10 lekcji indywidualnych online.

Wyróżnienia:
10 x kurs online
5 x wybrany podręcznik z serii «POLSKI krok po kroku»
5 x wybrana pozycja polskiej kinematografii

Źródło: kursyjezykapolskiego.pl

Konkurs «Я та Польща»

Цікавишся польською культурою? Вивчаєш польську мову? А, може, лише плануєш почати свою приgodу з вивчення польської мови? Спробуй свої сили в конкурсі «Я та Польща». Напиши про свої пригоди, враження, спогади, відносини або просто цікаві думки, пов'язані з Польщею.

Konkurs «Я і Польща», покликаний популяризувати польську культуру й мову за кордоном, періодично організує школа польської мови «GLOSSA». Участь у конкурсі можуть взяти особи, старші 16 років, за винятком вчителів польської мови.

Тема роботи – «Я і Польща». Роботу можна написати польською або англійською мовою. Якщо учасник не знає жодної з них, роботу можна перекласти польською або англійською. У цьому випадку потрібно додати заяву про сторонню допомогу при перекладі.

Робота не може перевищувати 9000 символів (враховуючи пробіли). Формати – doc, pdf або rtf. Роботи, виконані в інших форматах або з більшою кількістю символів, не прийматимуть до участі в конкурсі.

Конкурсні роботи потрібно надіслати до 31 березня 2020 р. виключно через обліковий запис учасника. Підтвердження правильності відправлення роботи – автоматично надіслане повідомлення.

Конкурсні роботи оцінює спеціально сформоване журі, що складається з викладачів польської мови в школі польської мови «GLOSSA».

При оцінюванні конкурсних робіт до уваги братимуть винахідливість, творчість та оригінальність. Зовнішній вигляд роботи та рівень знань польської мови не враховуватимуть

(якщо виклад не ускладнюватиме розуміння змісту роботи).

Результати оприлюднять до 30 квітня 2020 р. на сторінці конкурсу.

Запитання щодо конкурсу можна надсилати на адресу: konkursy@glossa.pl

Нагороди:
1 місце:
двотижневий інтенсивний курс польської мови в Кракові,
проживання в квартирі,
позалекційна програма.

2 місце:
двотижневий інтенсивний курс польської мови в Кракові,
позалекційна програма.

3 місце:
10 індивідуальних уроків он-лайн.

Інші нагороди:
10 он-лайн курсів,
5 підручників із серії «POLSKI krok po kroku» на вибір,
5 польських фільмів на вибір.

Джерело: kursyjezykapolskiego.pl

Świątujemy Boże Narodzenie razem

Святкуймо Різдво разом

W ciągu dwóch dni w stolicy obwodu wołyńskiego trwał XIV Międzynarodowy Festiwal Folkowy «Święta w Łucku».

Tradycyjnie podczas imprezy, która w tym roku miała miejsce 11 i 12 stycznia, na Placu Teatralnym dla mieszkańców i gości miasta wystąpiły zespoły z Ukrainy, Białorusi i Polski. Kolędy zabrzmiały również w wykonaniu uczniów lokalnych placówek oświatowych, kółek i szkół muzycznych, a także zaproszonych wykonawców.

Otwarcie festiwalu, który w tym roku odbył się pod hasłem «Świątujemy Boże Narodzenie razem», miało miejsce w sobotę. Impreza rozpoczęła się od przedstawienia «Gwiazda Bożonarodzeniowa» oraz wykonania znanej na całym świecie kolędy «Cicha noc».

Zgromadzonych na centralnym placu Łucka powitał pierwszy zastępca mera miasta Hryhorij Nedopad. «Życzę Państwu wszystkiego najlepszego z okazji Świąt Bożego Narodzenia i cieszę się z otwarcia jednej z naszych wizytówek – Festiwalu Folkowego «Święta w Łucku». W tym roku przy-

było do nas wiele zespołów z sąsiednich krajów. Zapraszam wszystkich do świątowania pomimo braku śniegu i świątecznej pogody» – powiedział.

Jako pierwsze artystyczne życzenia świąteczne złożyły zebrany polskie zespoły z województwa lubelskiego: «Andrzejkowe Nutki» (kierownik Andrzej Kondrat) i «Iskierki» (kierownik Renata Banach).

W programie festiwalu folkowego znalazły się twory świąteczne w wykonaniu Haliny Konach, Tetiany Cichockiej, Ałły Opejdy, Adama Horbatiuka, Jarosława Karpuka, zespołów «Akord», «Czaczka», «Nota Neo», «Akolada», «Mad Heads», Wołyńskiego Chóru Ludowego, obejrzeć można było także występy zespołów muzycznych różnych wyznań i muzyczne pozdrowienia od lokalnych zespołów dziecięcych.

Tekst i zdjęcia: Olga SZERSZEN

Протягом двох днів у головному місті Волинської області тривав XIV міжнародний етнофестиваль «Різдво в Луцьку».

Традиційно під час святкового дійства, котре цього року відбулося 11–12 січня, для лучан і гостей міста просто неба на Театральному майдані виступали творчі колективи з України, Білорусі та Польщі, вихованці місцевих навчальних закладів, гуртків і музичних шкіл, а також запрошені виконавці.

Відкрили цьогорічний фестиваль, який пройшов під гаслом «Святкуймо Різдво разом», у суботу. Розпочалося дійство з театралізованої постановки «Різдвяна зірка» та виконання відомої у всьому світі християнської колядки «Тиха ніч».

Привітати присутніх на центральній площі прибув перший заступник Луцького міського голови Григорій Недопад. «Вітаю усіх з Різдвяними святами та відкриттям однієї з наших візитівок – етнофестивалю «Різдво в Луцьку». Цьогоріч до нас приїхало багато колективів із

країн ближнього зарубіжжя. Усіх запрошую до святкування, попри відсутність снігу й різдвяної погоди», – сказав він.

Першими різдвяні віншування розпочали польські колективи: «Андрейкові нотки» (керівник Анжей Кондрат) та «Іскорки» (керівниця Рената Банаш) із Люблінського воєводства.

У програмі етнофестивалю були також різдвяні пісні від співаків Галини Конач, Тетяни Ціхоцької, Алі Опейди, Адама Горбатюка, Ярослава Карпука, гуртів «Акорд», «Чачка», «Nota Neo», «Аколада», «Mad Heads», Волинського народного хору, виступи музичних колективів конфесій міста та музичні вітання дитячих колективів Луцька.

Текст і фото: Ольга ШЕРШЕНЬ

Świąteczny kalejdoskop

W okresie Świąt Bożego Narodzenia w polskich organizacjach Łuckiego Okręgu Konsularnego odbyły się tradycyjne spotkania opłatkowe, a w kościołach uroczyste msze święte i jasełka. W Dubnie została otwarta nowa klasa przeznaczona dla szkoły sobotnio-niedzielnej, a w Łucku – wystawa ikon z Zamłynia.

Pod koniec 2019 r. w Muzeum Ikony Wołyńskiej została otwarta wystawa ikon stworzonych przez artystów z Ukrainy i Polski podczas wspólnego pleneru w pogranicznej poleskiej wsi Zamłynie.

Tradycyjnie do realizacji tego projektu artystycznego dołączyły: Konsulat Generalny RP w Łucku, Wołyńska Organizacja Narodowego Związku Artystów Plastyków Ukrainy, Centrum Integracyjne «Zamłynie», Akademia Sztuk Pięknych we Lwowie i Katedra Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

IX Międzynarodowy Plener Ikonopisów w Zamłyniu połączył ikonopisów oraz studentów uczelni artystycznych z Ukrainy i Polski, którzy tym razem pracowali nad tematem «Wyzwolenie».

Jak powiedział prezes Wołyńskiej Organizacji Narodowego Związku Artystów Plastyków Ukrainy Wołodimir Marczuk, łącznie podczas dziewięciu zjazdów stworzono około pół tysiąca ikon, a wystawy poplenerowe 75 razy gromadzi-

ły odwiedzających w różnych miastach Polski i Ukrainy.

«Kontynuujemy zapoznanie odwiedzających z nowoczesnymi trendami ikonopisania na Ukrainie» – powiedziała dyrektor Muzeum Ikony Wołyńskiej Tetiana Jelisiejewa. «Otwieramy wystawę poświęconą IX plenerowi w Zamłyniu. Te spotkania umożliwiają kontakt profesjonalnych ikonopisów oraz studentów z różnych uczelni artystycznych z Ukrainy i Polski, wspólne pisanie ikon, a także komunikowanie się ze sobą» – dodała.

Na otwarcie wystawy «Zamłynie» przybyli przedstawiciele duchowieństwa, władz miejskich i obwodowych.

Łucki egzarcha, biskup Jozafat, przypomniał, że w 2019 r. Ukraiński Kościół Grecko-Katolicki obchodzi 30. rocznicę odrodzenia po tym, jak «opadły więzy ateizmu bezbożnego systemu», dlatego według niego temat pleneru «Wyzwolenie» jest szczególnie.

Святковий калейдоскоп

Під час Різдвяних свят у польських організаціях Луцького консульського округу відбулися традиційні оплаткові зустрічі, а в костелах – святкові богослужіння та вертепи. У Дубні відкрили новий клас суботньо-недільної школи, а в Луцьку – виставку ікон із Замління.

Наприкінці 2019 р. в Музеї волинської ікони відкрили виставку ікон, написаних митцями з України та Польщі під час спільного плenerу у прикордонному польському селі Замління.

Незмінно до реалізації духовно-мистецького проекту долучилися Генеральне консульство Республіки Польща в Луцьку, Волинська організація Національної спілки художників України, Інтеграційний центр «Замління», Львівська національна академія мистецтв і кафедра україністики Варшавського університету.

Уже IX Міжнародний плener іконопису об'єднав у Замлінні іконописців, студентів мистецьких навчальних закладів з України та Польщі, котрі цього разу спільно працювали над темою «Визволення».

Як зазначив голова Волинської організації Національної спілки художників України Володимир Марчук, загалом під час дев'яти зустрічей було створено близько пів тися-

чі ікон, а післяплenerні виставки 75 разів об'єднували глядачів у різних містах Польщі та України.

«Ми продовжуємо ознайомлювати наших відвідувачів із сучасними тенденціями іконопису в Україні, – сказала директорка Музею волинської ікони Тетяна Єлісеєва. – Ми відкриваємо виставку, присвячену IX плenerу в Замлінні. Ці плenerи дають можливість професійним іконописцям, студентам із художніх вузів України та Польщі зустрічатися, разом писати ікони, спілкуватися».

Завітали на відкриття сакральної виставки і представники духовенства, міської та обласної влади.

Луцький екзарх, владика Йосафат звернув увагу, що 2019 р. Українська греко-католицька церква відзначає 30-ту річницю відродження після того, як «впали кайдани атеїзму безбожної системи», тому тема плenerу «Визволення», дійсно, особлива.

W kilka dni po Wołyniu: Domek alpejski i emanacja Lenina w Hoszczy

Кілька днів Волиню: Шале та еманация Леніна в Гощі

Po zwiedzaniu Niewirkowa wróciliśmy na drogę E40 (Kijów–Czop) i ruszyliśmy do domu, do Łucka (o Niewirkowie pisaliśmy w numerze 24 z 19.12.2019). Ale po kilku kilometrach skusił nas drogowy: «Pałac Walewskich». Słońce wciąż było wysoko, więc nie zastanawiając się długo skierowaliśmy nasze kroki do Hoszczy.

Obecnie Hoszcza to niczym niewyróżniające się administracyjne centrum rejonu. Mieszka tu prawie 6 tys. osób. Miasteczko ma jednak bogatą historię, gdyż po raz pierwszy zostało wspomniane w kronikach w 1152 r. Prawdę mówiąc niewiele dziś wskazuje na prawie 900-letnią historię tej miejscowości.

Nawigacja zaprowadziła nas do zaułka, który zmienił się w ścieżkę. Dalej samochód nie przejedzie, ale zgodnie z mapą Google do pałacu jest ledwie 300 metrów. Wsiadamy i idziemy piechotą. Doganiamy odświętnie ubranych ludzi, którzy również zmierzają w tym samym kierunku. Między drzewami stoi pałac, naprzeciwko niego ustawiona jest scena, a ludzie w roboczych strojach przygotowują sprzęt grający. Zapytani, co tu będzie, odpowiedzieli zwięźle: «Koncert». Napomknęliśmy, że tego sami się domyśliśmy. Ale z jakiej okazji? Odpowiedź brzmiała: «Niezbyt nas to obchodzi. Powiedzieli, żeby ustawić sprzęt, to ustawiamy».

Obejrzelśmy pałac. A dokładniej to, co z niego zostało. Dwór hrabiów Walewskich, do których Hoszcza należała w XIX w., została wybudowana w dziwacznym stylu. Pałac był wielokrotnie prze-

budowywany, więc posiada zarówno elementy klasycystyczne, mauretańskie, jak i modernistyczne. Drugie piętro zbudowane z muru pruskiego sprawia, że budynek wygląda jak domek alpejski w niemieckim stylu. Natychmiast przychodzi na myśl «Jaś i Małgosia» braci Grimm, zwłaszcza że budynek otoczony jest gęstymi drzewami. Wskazówka: aby zrobić dobre zdjęcie pałacu, warto wybrać się tutaj w zimną porę roku, kiedy nie ma liści.

W okresie sowieckim elewacja budynku została wykończona płytkami, co mocno go oszpeciło. Tablica informacyjna głosi, że wcześniej mieściły się w nim: rejonowy komitet wykonawczy, wydział pomocy społecznej, urząd stanu cywilnego, pracownia malarska, wydział ds. handlu, kancelaria adwokacka oraz biblioteka. Teraz budynek jest w ruinie. Widnieje jednak na nim nowa tablica: «Україна. Забейте архітектонічний і урбаністичний о значенні локальним. Двір Валевського (мурований). Номер охоронний 190031». A poniżej tekst brzmiący jak kpina: «Chroniony przez państwo. Uszkodzenie podlega karze zgodnie z prawem».

Парк отaczający domek alpejski ma powierzchnię 7 hektarów. Rosną w nim ciekawe

Відвідавши Невірків, ми знову вибралися на трасу E40 (Київ–Чоп) й вирушили додому, до Луцька (про Невірків ми писали в № 24 від 19.12.2019). Але через пару кілометрів нас спокусив вказівник «Палац Валевських». Сонце було ще високо, тож, не довго розмірковуючи, ми звернули на Гощу.

Зараз це звичайнісінький районний центр із населенням неповних 6 тис. осіб. Проте містечко має славу історію, адже вперше Гоща згадується в літописах у 1152 р. Майже 900 років історії прошуміли над нею, але, щиро кажучи, зараз мало що на це вказує.

Навігатор успішно завів нас у вуличку, яка переходила у стежку. Далі авто не пройде, проте, якщо вірити карті Google, до паляцу – 300 м. Залишаємо машину і йдемо пішки. Наздоганяємо святково вбраних людей, які теж ідуть у тому напрямку. У заростях дерев стоїть палац, навпроти нього споруджена сцена, люди в спецівках налаштовують звукову техніку. На запитання, що має тут бути, вони відказали лаконічно: «Концерт». Ми натякнули, що, мовляв, самі здогадалися, але з якої нагоди? Відповідь була: «А нам якось усе одно. Сказали поставити звук, ми й ставимо».

Оглянули палац. Точніше сказати, те, що від нього залишилося. Садиба графів Валевських, у власності яких опинилася Гоща в XIX ст., збудована в чудернацькому стилі. Палац неодноразово перебудовувався, тому в ньому

є і класицистичні, і мавританські, і модерні елементи. Фахверковий другий поверх робить будівлю подібною до альпійських шале з німецькими мотивами. Одразу гримівська «Гензель і Гретель» пригадалася, тим більше що й тут будинок оточений густими деревами. Порада: аби зробити вдалі фото паляцу, треба їхати сюди у холодну пору року, коли немає листя.

За советів будинок обклали облицювальною плиткою, добряче його спаскудивши. Тут були, як свідчить інформаційна табличка, і райвиконком, і соцзабез, і РАГС, і художня майстерня, і міськторг, і адвокатська контора, і бібліотека. Зараз будівля у стані руїни. Зате на ній висить нова охоронна табличка: «Україна. Пам'ятка архітектури та містобудування місцевого значення. Садиба Валевського (мур.). Охоронний № 190031». Нижче, як знущання: «Охороняється державою. Пошкодження карається законом».

Парк, який оточує шале, має площу 7 га, є у ньому цікаві породи дерев, на них – таблички. Надибали ми навіть екзотичне дерево

1

3

2

4

gatunki drzew, na nich – tablice. Znaleźliśmy nawet egzotyczny miłorząb. Urządzono tu nowe ścieżki, oświetlenie, śmietniki. Jest czyściutko. Jednak kuta karetą z latarniami i herbem Hoszczy na drzwiach, ustawiona w centralnej alei, była już i niszczone, i malowana. Przy wejściu do parku stoi pomnik. Oczywiście Tarasa Szewczenki.

Pomnik zasługuje na szczególną uwagę. Jeszcze w Korcu przyglądaliśmy się miejscowemu Szewczenko, który stał naprzeciwko klasztoru. Był rażąco podobny do lidera światowego proletariatu. Charakterystyczna postawa, prawą ręką trzyma poły płaszcz, w lewej zwój, trzyzęściowy garnitur, patka na płaszczu. Do hoszczańського Szewczenki podchodziliśmy od tyłu, więc od razu rzuciła się nam w oczy taka sama szeroka patka na płaszczu i zwój w lewej ręce. Z przodu wyglądał tak samo. Normalnie bliźniaki! I oba pomniki mają szew na szyi. «Czyżby głowa Szewczenki została przyklejona do Lenina?» – dziwiliśmy się. Już po szczegółowym zbadaniu sprawy okazało się, że korekci Szewczenko został postawiony jeszcze w latach 1960. i taki był «od urodzenia», czyli nikt mu nie zmieniał głowy. Niestety nie znam historii pomnika w Hoszczy, ale mam wrażenie, że rzeźbiarz wykonał tych dwóch Szewczenków na wzór Lenina, niezbyt zawracając sobie głowę.

Podchodzimy do Domu Kultury – przed nim również panuje gwar: żywe rzeźby, muzyka, uliczne jedzenie. Zapytaliśmy handlarzy: «Co dzisiaj dzieje się u was w mieście?» Odpowiedzieli: «Nie jesteśmy stąd. Powiedziano nam, że zarobimy, więc przyjechalіśmy». Dopiero na placu zobaczyliśmy afisz na drzewie: «День Hoszczy. Program wydarzeń». Zgodnie z nim dwudniowa impreza miała rozpocząć się za godzinę. Nie znaleźliśmy w programie jednak nic ciekawego dla siebie, postanowiliśmy więc nie zostawać.

Tuż obok parku znajduje się cerkiew Świętego Archaniола Michała i klasztor. Zostały założone w 1639 r. przez Reginę Hojską (Hoścką), która po ślubie z Mikołajem Solomereckim, kasztelanem smoleńskim, przeszła z arianizmu na prawosławie. Przekazała wtedy w darze cudowną ikonę Matki Bożej, która do dziś znajduje się w świątyni. Przy klasztorze powstała szkoła słynąca z wysokiego poziomu nauczania. Pod koniec XVII w. monaster dołączył do unii i został przejęty przez bazylianów. W 1796 r. już po rozbiorach, kościół został przekazany prawosławnym. Po powstaniu listopadowym zamknięto szkołę, a monaster przekazano Kościołowi Prawosławnemu. W czasach radzieckich oczywiście panowała tu «ohyda spustoszenia». Obecnie działa w tym miejscu jeden z najsłynniejszych klasztorów na Wołyniu – Pokrowski Monaster Zeński Ukraińskiego Kościoła Prawosławnego Patriarchatu Moskiewskiego.

Być może byliśmy już zmęczeni lub przesyleni zwiedzaniem, ale nie zrobił na nas specjalnego wrażenia. Zapamiętaliśmy jedynie zadbane podwórko, całe w kwiatach i ogłoszenia na tablicach, napisane surżikiem – mieszanką ukraińskiego i rosyjskiego.

Wyruszyliśmy do Łucka. W ciągu tego dnia zobaczyliśmy wiele interesujących rzeczy – stare pałace, opuszczone kościoły, piękne krajobrazy i nawet emanację Lenina. Po czymś takim nie da się powiedzieć, że na Wołyniu nie ma nic ciekawego do zobaczenia.

Текст і зйєція: Анатолій ОЛІХ

На зйєціях: 1–2. Па́лац хроби́в Вале́вських. 3. Współczesny wygląd głównego wejścia do pałacu. 4. Kuta karetą w miejskim parku. 5. Pomniki Szewczenki w Hoszczy (po lewej) i w Korcu (po prawej). 6. Szew na szyi pomnika. 7. Plac przy miejscowym Domu Kultury przed rozpoczęciem imprezy. 8. Cerkiew Świętego Archaniола Michała. 9. Dziedziniec i hotel dla gości Pokrowskiego Monasteru.

гінго. Тут зроблені нові доріжки, освітлення, урни. Чистенько. Щоправда, ковану карету з ліхтарями та гербом Гоці на дверцятах, встановлену на центральній алеї, вже і ламали, і малювали. На виході з парку (точніше на вході) стоїть пам'ятник. Звісно, Тарасу Шевченку.

Пам'ятник вартий особливої уваги. Ще в Корці нас вразив місцевий Шевченко, встановлений навпроти монастиря. Аж надто він був подібним на вождя світового пролетаріату. Характерна поза, права рука тримається за лацкан плаща, у лівій – сувій, костюм-трієчка, ззаду на плащі хлястик. До гоцанського Шевченка ми підходили ззаду, тож теж впали в очі той самий хлястик і той самий сувій у лівій руці. Спереду та ж картина. Однойцеві близьюки! А на шиях в обох шов. «Невже голову Шевченка приліпили Леніну?» – здивувалися ми. Вже після детального розслідування питання виявилось, що корцівський Шевченко встановлений ще у 1960-х рр. і він «від народження» такий, тобто ніхто ніяких голів не переставляв. На жаль, не знаю історії гоцанського пам'ятника, проте складається враження, що скульптор ліпив цих обох Шевченків за ленінським шаблоном, не дуже заморочуючись.

Виходимо до будинку культури – там теж незрозумілий рух: живі скульптури, музика, фастфудівські точки. В одній із них питаємося: «Що це у вас сьогодні в місті?» Відповіли: «Ми не місцеві. Нам сказали, що буде заробіток, то й приїхали». І лише на площі ми побачили афішу на дереві: «День селища Гоці. Програма заходів». За програмою, за годину мала початися розрахована на два дні розважальна програма. Проте нас нічого в ній особливо не зацікавило, то й вирішили не залишатися.

Одразу ж біля парку містяться церква Святого Архистратига Михаїла і монастир. Їх у 1639 р. заснувала Регіна Гойська, яка, вийшовши заміж за Миколая Соломерецького, смоленського каштеляна, з арианства перейшла у православ'я. Вона подарувала монастирю чудотворну ікону Матері Божої, яка й донині зберігається у храмі. При обителі була заснована школа, яка славилася хорошим рівнем викладання. Наприкінці XVII ст. монастир перейшов в унію, його перейняли василіяни. Після поділу Польщі, в 1796 р., храм передали Православній церкві, а вже після Листопадового повстання 1830–1831 рр. закрили школу та перевели у православ'я монастир. За радянських часів, звісно, була тут «мерзота запустіння». Зараз тут розташована одна з найвідоміших на Волині обителей – Покровський жіночий монастир (УПЦ МП).

Чи то ми вже наситилися, чи втомилися, але якогось особливого враження храм у нас не залишив. Запам'яталися лише доглянуте подвір'я, усе в квітах, та оголошення на стендах, написані суржиком.

Вирушаємо в Луцьк. За цей день ми побачили масу цікавого – і старі палаці, і закинуті костели, і мальовничі пейзажі, і навіть еманацию Леніна. Хто після цього може сказати, що на Волині нема на що подивитися?

Текст і фото: Анатолій ОЛІХ

На фото: 1–2. Па́лац гра́фів Вале́вських. 3. Сучасний стан парадного входу до палацу. 4. Кована карета у гоцанському парку. 5. Гоцанський (зліва) і корецький (справа) пам'ятники Шевченку. 6. Шов на шії пам'ятника. 7. Площа біля місцевого будинку культури перед початком святкування. 8. Церква Святого Архистратига Михаїла. 9. Подвір'я та готель для гостей Покровського монастиря.

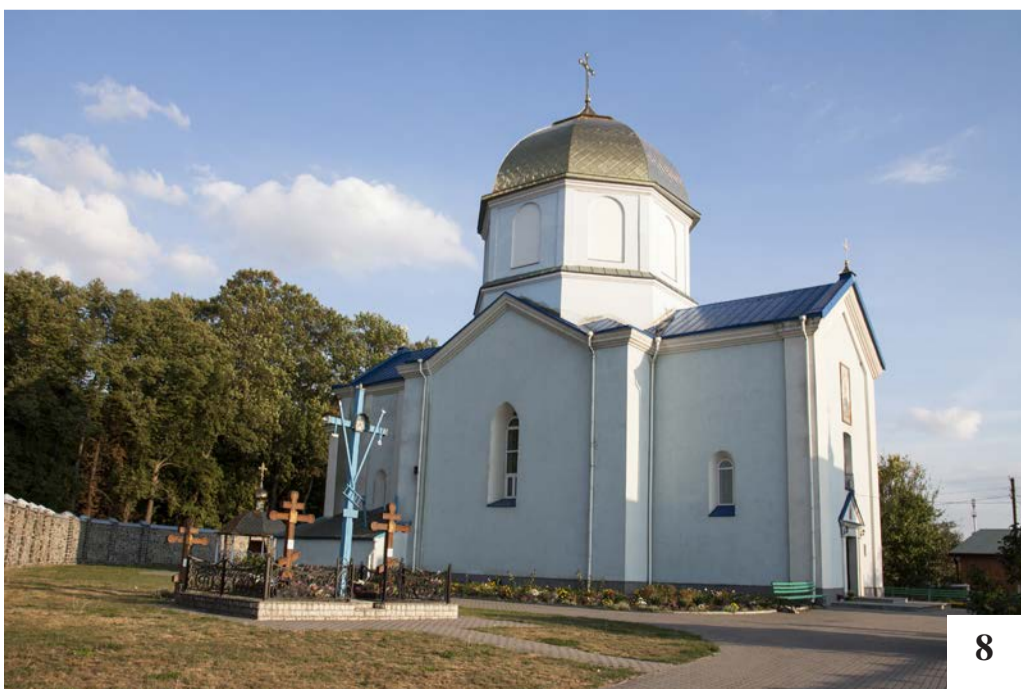
5

6

7

8

9

Świąteczne procedury

Святкові процедури

W tym szalonym i zabieganym świecie nadchodzi wreszcie tak długo oczekiwany czas świątecznego odpoczynku oraz szampańskiej zabawy, na którą szykujemy się przez cały rok.

Z tej okazji zносимо в зачисе domowego ogniska niezliczone ilości produktów spożywczych, które przy odrobinie dobrej woli wystarczyłyby na solidne porcje żywnościowe dla całej armii małego królestwa.

Dwoimy się i troimy, aby efekty naszych działań i trudu na wszystkich frontach, od gruntownego sprzątnięcia domostwa po lepienie pierogów, były na najwyższym poziomie. Siedzimy w garach i wychodzimy z siebie, by o rybie w galarecie powiedziano: «niebo w gębie». Bijemy się z myślami, w jakiej kolejności podać na stół przygotowane potrawy i w tej, jakże ważnej, kwestii radzimy się bardziej doświadczonych członków rodziny. W myślach wyrażamy pobożne życzenie posiadania przez zgromadzonych strusiego żółądka, aby wszystko, co zjemy, poszło na zdrowie, a nie na marne.

Sylwestrowego balu nie odpuścimy sobie za żadne skarby świata. Na tę chwilę dobry Bóg odbiera nam rozum. Nieważne, że za kilkanaście godzin często takiej sobie zabawy zapłacimy tyle, ile za tygodniową wycieczkę do Paryża. Nieważne, że nowe buty przysporzą nam szkód na stopach, które będziemy leczycь przez następny miesiąc. Zrobieni na bóstwo, wraz z innymi amatorami świąteczno-sylwestrowego szaleństwa, podrygiwać będziemy w takt skocznej muzyki. Uroczystą miną, lampką szampana tudzież wina musującego i nadzieją powitamy Nowy Rok, by za dwanaście miesięcy powtórzyć tę samą procedurę po raz kolejny.

Ale w końcu – czego się nie robi dla magii Świąt.

Szampańska zabawa to taka, której zawsze sobie życzymy, ponieważ oznacza zabawę znakomitą, bardzo udaną. Podobnie jak szampański humor.

Siedzieć w garach, czyli gotować lub po prostu, ujmując rzecz szerzej, zajmować się domem.

Wychodzić z siebie, czyli bardzo się starać, ale czasem oznacza to także stracić panowanie nad sobą, ogromnie się zdenerwować.

Niebo w gębie – patrz też poprzednie artykuły – coś bardzo pysznego.

Bicie się z myślami – oznacza zastanawianie się nad czymś lub rozważanie jakiejś ważnej kwestii.

Pobożne życzenie to takie, które jest bardzo trudne do zrealizowania, prawie niemożliwe do ziszczenia.

Strusi żółądek to taki, który wszystko strawi. Nie jest mu straszna żadna potrawa, zarówno pod względem asortymentu, jak i ilości.

Zrobić się na bóstwo, czyli sprawić, by nasz wygląd po takich zabiegach na pewno wzbudził zachwyty i zazdrość.

Gabriela WOŹNIAK-KOWALIK,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

У цьому шаленому світі нарешті настає довгоочікуваний період святкового відпочинку та шампанської забави, до якої ми готуємося увесь рік.

Із цієї нагоди ми зносимо до затишного домашнього вогнища незліченну кількість продуктів, яких вистачило б на серйозний харчовий раціон для цілої армії невеликого королівства.

Ми двоїмося і троїмося, аби результати нашої діяльності на всіх фронтах – від генерального прибирання до ліплення вареників – були на найвищому рівні. Ми сидимо в гарач і виходимо із себе, щоби про заливну рибу сказали: «Небо в роті». Б'ємося з думками, в якій черговості подати на стіл приготовані страви, і з цього надзвичайно важливого питання радимося з найдосвідченішими в цій сфері членами сім'ї. Подумки висловлюємо пoboжне бажання, щоб у всіх були страусові шлунок, аби все, що з'їмо, пішло на користь і не змарнувалося.

За жодні скарби світу ми не пропустимо новорічний бал. У цей момент нам відбирає розум. Неважливо, що за кільканадцять годин такої розваги ми заплатимо стільки ж, скільки за тижневу подорож до Парижа. Неважливо, що нові туфлі понатирють нам ступні, які ми потім лікуватимемо весь наступний місяць. Перетворені в божество, ми разом з іншими любителями святково-новорічного шаленства будемо посмикуватися в такт енергійної музики. З урочистим виразом обличчя, келихом шампанського або ж ігристого вина й надією ми зустрінемо Новий рік, щоб через дванадцять місяців знову повторити цю саму процедуру.

Але врешті чого тільки ми не робимо заради магії свят!

Шампанська забава (**szampańska zabawa**) – надзвичайна, дуже вдала розвага, якої ми завжди прагнемо. Така розвага подібно до шампанського настрою (**szampański humor**).

Сидіти в гарач (**siedzieć w garach**) – готувати або в ширшому розумінні займатися домашніми справами.

Виходити із себе (**wychodzić z siebie**) – дуже старатися або втратити контроль над собою, перенервувати.

Небо в роті (**niebo w gębie**) – див. попередні статті – надзвичайна смакота.

Битися з думками (**bić się z myślami**) – задумуватися або розмірковувати над якимось важливим питанням.

Пoboжне бажання (**pobożne życzenie**) – бажання, яке дуже важко реалізувати, майже неможливо втілити.

Страусовий шлунок (**strusi żółądek**) – шлунок, який усе перетравить. Йому не страшні жодні страви, тобто ні асортимент, ні кількість.

Перетворити себе в божество (**zrobić się na bóstwo**) – зробити так, щоби наш вигляд після докладених зусиль викликав захват і заздрість.

Gabriela WOŹNIAK-KOWALIK,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля
організацією ORPEG

«Kirkland Research – 2020»: стипендії на дослідницькі стажування для науковців

У рамках програми «Kirkland Research» її засновники пропонують короткотермінові дослідницькі стажування для кандидатів наук із відповідним доробком у галузі, котру вони представляють.

Польсько-американський фонд свободи та фонд «Лідери змін» оголосили відкритий конкурс для дослідників із Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Росії, Таджикистану, України та Узбекистану на стипендії в рамках програми «Kirkland Research» на 2020 р.

СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

- економіка і менеджмент;
- державне управління (органи державної влади і самоврядування);
- право;
- суспільні науки (соціальна психологія, соціологія);
- політологія і міжнародні відносини.

ФОРМАЛЬНІ ВИМОГИ:

- громадянство і постійне місце проживання в одній із перерахованих вище країн;
- вік до 45 років;
- ступінь доктора (кандидата) наук;
- досвід наукової роботи – мінімум 4 роки;
- мінімум 2 роки перерви від попередньої наукової закордонної стипендії, що тривала більше, ніж 6 місяців;
- наукові досягнення, зокрема публікації;

– знання польської мови мінімум на рівні B2.

Пропозиція скерована до осіб, що не були учасниками Програми Кіркланда, а також не закінчували аспірантури в Польщі і не викладають у польських вищих навчальних закладах.

ФІНАНСОВІ УМОВИ:

- стипендія 2000 злотих щомісяця протягом 4 місяців;
- поселення протягом 4 місяців;
- повернення вартості квитків до Польщі та додому після завершення програми;
- повернення вартості квитків на громадський транспорт;
- науково-дидактичний пакет на суму до 3700 злотих;
- медичне страхування;
- участь у підготовчому курсі та двох з'їздах усіх стипендістів.

ПРОГРАМА ПЕРЕБУВАННЯ:

- початок програми та підготовчий курс (8–10 днів) – середина вересня 2020 р.;
- індивідуальна наукова робота в одному з польських академічних центрів: Варшава,

Краків, Познань, Вроцлав, Люблін (жовтень-січень);

- приготування наукової публікації;
- представлення результатів роботи під час з'їзду стипендістів у січні 2021 р.

ВІДБІР КАНДИДАТІВ:

Відбір кандидатів проводитиметься протягом трьох етапів

- I етап – формальна оцінка заявок;
- II етап – оцінка заявок кандидатів експертами з відповідних галузей;
- III етап – кваліфікаційна розмова (відбудеться в період із 29 березня до 30 квітня 2020 р.). Кандидатів, запрошених до участі в III етапі, повідомлять про це електронною поштою в кінці березня. Інформацію про остаточні результати конкурсу кандидати отримають електронною поштою в червні 2020 р.

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ:

- 1. Заповнений онлайн формуляр заявки на участь у програмі:
 - анкета з персональними даними;
 - проєкт науково-дослідницької роботи – обґрунтування намірів кандидата щодо участі в програмі «Kirkland Research» та пропозиції використання результатів проведених досліджень (4000–6000 знаків із пробілами);
- 2. Два рекомендаційні листи з переліком досягнень та кваліфікацій кандидата, а також описом перспектив його подальшого розвитку і роботи у професійній або громадській діяльності (польською, російською або ан-

глійською мовою), надіслані електронною поштою;

- 3. Копія диплома кандидата наук, вислана електронною поштою.

ПРОЦЕДУРА ПОДАЧІ ЗАЯВОК:

Детальний опис програми та інструкцію щодо заповнення формуляра заяви можна отримати безпосередньо на сайті kirkland.edu.pl або за допомогою листування електронною поштою з представниками програми.

Формуляр заявки необхідно заповнити онлайн.

Після заповнення формуляра заявки необхідно роздрукувати видану системою сторінку з інформацією, яка підтверджує отримання заяви. Підписану сторінку з актуальною фотокарткою кандидата потрібно відсканувати та разом із двома рекомендаційними листами і копією диплома про вищу освіту надіслати на адресу: kirkland@kirkland.edu.pl

ТЕРМІНИ ПОДАЧІ ЗАЯВОК:

Прийом заявок на програму «Kirkland Research» на 2020 р. закінчується 1 березня 2020 р.

Заявки, які надійдуть після закінчення вказаної дати, розглядатися не будуть.

Детальну інформацію про участь у дослідницькому стажуванні можна знайти в «Положенні про програму «Kirkland Research» на сайті: kirkland.edu.pl

Departament Kultury Rady Miasta Łuck
Centrum Kultury w Lublinie
Towarzystwo Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki

Департамент культури Луцької міської ради
Центр культури в Любліні
Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка

ogłaszają

XIII Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy

Pod patronatem
Rady miasta Łuck
Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku
Prezydenta Miasta Lublin
Patronat medialny – gazeta «Monitor Wołyński»

оголошують

XIII Декламаторський конкурс польської поезії і прози для мешканців України

Під патронатом
Луцької міської ради
Генерального консула Республіки Польща в Луцьку
Президента міста Любліна
Медійний патрон – газета «Волинський монітор»

Założenia ogólne:

1. XIII Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy odbędzie się **21 lutego 2020 r.** O godzinie i miejscu prowadzenia konkursu zainteresowane osoby zostaną zawiadomione później. Konkurs jest imprezą otwartą, przeznaczoną dla osób mieszkających na stałe lub czasowo na Ukrainie.

2. Celem konkursu jest propagowanie literatury polskiej na Ukrainie oraz integracja Polaków i Ukraińców, doskonalenie warsztatu artystycznego, konfrontacja dokonań twórczych.

3. Laureaci Konkursu wytypowani podczas eliminacji wezmą udział w XIII Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa, które odbędą się w Łucku w dniach 3–5 kwietnia 2020 r.

4. Laureaci XII Polsko-Ukraińskich Spotkań Mistrzów Słowa kwalifikowani są bezpośrednio do udziału XIII Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa, bez udziału w eliminacjach konkursowych.

5. Laureatom zaproszonym do udziału w XIII Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa organizatorzy zapewniają noclegi i wyżywienie w czasie pobytu w Łucku.

6. W przypadku, gdy ktoś z laureatów z nieprzewidzianych wcześniej powodów nie będzie miał możliwości wzięcia udziału w XIII Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa, organizatorzy mają prawo zastąpić go kimś z osób wyróżnionych w konkursie.

Warunki uczestnictwa:

- ukończone 15 lat;
- przygotowanie repertuaru nieprezentowanego w poprzednich konkursach;

- przygotowanie repertuaru z zakresu literatury polskiej w języku polskim lub ukraińskim.
Wykonawca może reprezentować tylko jedną instytucję (np. szkołę, ośrodek kultury, klub);

- **zgłoszenie odbywa się do dnia 18 lutego 2020 r.** poprzez złożenie KARTY UCZESTNIKA lub zgłoszenie telefoniczne

Zgłoszenia przyjmują od 15 stycznia 2020 r. Natalija Katrencikova (natalija.katrencikova@gmail.com), od 5 lutego 2020 r. – także Sofia Mu-liar (tel. +38 0979874574, +38 0991787532).

Kategorie konkursu:**A. TURNIEJ RECYTATORSKI**

1. Repertuar uczestników obejmuje 2 utwo-ry poetyckie w całości lub fragmentach lub

1 utwór poetycki i fragment prozy z literatury polskiej prezentowane w języku polskim lub ukraińskim;

2. O jakiegokolwiek zmianie repertuaru na każdym z etapów konkursu uczestnicy muszą natychmiast poinformować organizatorów;

3. Łączny czas wykonania nie może przekroczyć 6 minut.

Uwaga: Przekroczenie limitu czasu przez wykonawcę może spowodować wyłączenie go z oceny przez Jury.

Załączni zasady:

1. XIII Декламаторський конкурс польської поезії і прози для мешканців України відбудеться **21 лютого 2020 р.** Про годину та місце проведення конкурсу зацікавлені особи будуть повідомлені пізніше. Конкурс – це відкритий захід, призначений для тих, хто постійно або тимчасово проживає в Україні.

2. Мета конкурсу – промоція польської літератури в Україні, а також інтеграція українців і поляків, вдосконалення артистичних вмінь, співставлення творчих досягнень.

3. Laureati, відібрані на конкурс, візьмуть участь у XIII Польсько-українських зустрі-

чах майстрів слова, які відбудуться в Луцьку 3–5 квітня 2020 р.

4. Laureati XII Польсько-українських зустрічей майстрів слова допускаються до участі у XIII Польсько-українських зустрічах майстрів слова без проходження конкурсного відбору.

5. Laureatom, запрошеним до участі у XIII Польсько-українських зустрічах майстрів слова, організатори забезпечують нічліги та харчування під час перебування в Луцьку.

6. Якщо котрийсь із лауреатів з об'єктивних причин не зможе взяти участі у XIII Польсько-українських зустрічах майстрів слова, організатори мають право замінити його однією з осіб, відзначених у конкурсі.

Умови участі:

- мати повні 15 років;
- приготувати репертуар, якого учасник не представляв у попередніх конкурсах;

- до репертуару мають входити твори польської літератури польською або українською мовою. **Виконавець може представляти лише одну інституцію** (наприклад, навчальний заклад, дім культури чи клуб);

- **зголошення до участі відбувається до 18 лютого 2020 р.** шляхом заповнення АНКЕТИ УЧАСНИКА (безпосередньо або за телефоном, бланк можна завантажити на сайті: <http://monitor-press.com/ua/responsive/8109-24903.html>).

Зголошення приймають: із 15 січня 2020 р. Наталія Катренчикова (natalija.katrencikova@gmail.com), з 5 лютого 2020 р. – також Софія Муляр (тел.: +38 0979874574, +38 0991787532).

Конкурсні категорії**A. ДЕКЛАМАТОРСЬКИЙ ТУРНИР**

1. Репертуар учасників має складатися з 2 поетичних творів чи їхніх фрагментів або з 1 поетичного твору та 1 фрагменту прози з польської літератури польською або українською мовою.

2. Про будь-яку зміну репертуару на будь-якому з етапів конкурсу учасники повинні негайно повідомити організаторів.

3. Загальний час виконання не може перевищувати 6 хвилин.

Увага! Перевищення виконавцем часового ліміту може призвести до його виключення з оцінюваних учасників конкурсу.

Висловлюємо щире співчуття
нашому доброму Приятелю отцю Юрію Погнерибці
з приводу смерті матері

ЗИНОВІЙ ПОГНЕРИБКИ

Редакція «Волинського монітора»,
Товариство польської культури
імені Еви Фелінської на Волині

Naszemu Przyjacielowi
księdzu Jerzemu Pohnerybce,
składamy serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci

MAMY

Fundacja Dziedzictwa Kulturowego

ПРАСА // РОБОТА

Вакансії в Луцьку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Адміністратор	5 800	Приєм за замовлень, контроль за персоналом та контроль якості обслуговування. Попередньо телефонувати: 066-389-35-27, Любов Ігорівна. Салон-магазин «Авангард». Режим роботи з 08.00 до 20.00. Обов'язковий досвід у сфері краси	Друкар офсетного плоского друкування	6 000	Виконання офсетного плоского друку на офсетній друкарській машині (друк буклетів, листівок, газет, афіш тощо); досвід роботи в поліграфічній сфері. Можливе навчання на робочому місці. З/п + % від доходу. Телефонувати: 77-07-52, 78-29-22	Кореспондент	6 000	Збір та оприлюднення інформації для телевізійних новин, сюжетів, телепередач; візди з телеоператором на місце зйомки сюжетів. З/п + премія. Телефонувати: 050-759-33-27, Світлана Михайлівна
Бариста	7 500	Приготування кавових напоїв, знання асортименту, якісне обслуговування клієнтів, консультування, розрахунки; попередньо домовитись про співбесіду за телефоном: 0974699444, Павло	Електрик дільниці	7 000	Попередньо телефонувати: 050 932 91 62 або 067 218 59 56, Ольга Миколаївна. Проведення робіт на будівельних об'єктах Луцька, забезпечують проживанням	Кухар	6 000	Знання та дотримання технології приготування страв, дотримання правил особистої гігієни, попередньо телефонувати: 0992706571, кафе «А-кофі» за адресою: вул. Яровиці, 15
Бариста	7 000	Професійне приготування кавових напоїв, безкоштовне навчання, ефективне стажування, робота в мінімаркеті «Good Market» (район Кромберга, с. Рованці, вул. Європейська, 3а). Попередньо телефонувати: 0958693859, Борис Анатолійович	Електрогазозварник	8 000	Проведення зварювальних робіт на підприємстві. Гнучкий графік, 0,5 ставки. Попередньо телефонувати: 050-438-96-09, Іван Володимирович	Кухар	7 000	Знання технології приготування їжі (перші, другі страви, салати, десерти, тощо), попередньо телефонувати: 0679959359, Наталія Олександрівна (робота в ідальній заводу СКФ за адресою: вул. Боженка, 34)
Бармен	6 000	Приготування і розлив напоїв; обслуговування клієнтів; розрахунок; робота в кафе «Хатинка», Комунальний провулок, 4а; попередньо телефонувати: 0953378693	Електрогазозварник	10 000	Проведення усіх видів зварювальних робіт (крім аргону) газозварювальним обладнанням у ремонтно-механічному цеху. Попередньо телефонувати: 050-1444-964, Віталій Леонідович	Кухар	7 000	Приготування холодних та гарячих страв у закладі «Козача левада» на вул. Дубнівській, 21а. Попередньо телефонувати: 0506788099, Валентина Миколаївна
Бармен	7 000	Приготування коктейлів та кавових напоїв, обслуговування гостей закладу, знання касової дисципліни (бар «Вояж», район ЛПЗ). Попередньо телефонувати: 0662366260, Марія	Електромонтажник силових мереж та електроустаткування	6 000	Здійснення монтажу електропроводки та кабелів; попередньо телефонувати: 0503780744	Ліцувальник-плиточник	7 000	Попередньо телефонувати: 050 932 91 62 або 067 218 59 56, Ольга Миколаївна. Проведення робіт на будівельних об'єктах Луцька. Забезпечують проживанням
Бляхар	6 000	Виконання робіт із виготовлення виробів із листового нержавіючого металу та виготовлення каркасних металевих конструкцій (стелажі, столи і т. п.) із нержавіючої сталі та чорного металу. Наявність досвіду роботи зі зварювальним напівавтоматом буде додатковою перевагою та плюсом до зарплати. Попередньо телефонувати: 095-047-21-57, Микола Якимчук. Оклад + % (до 12000 грн)	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	8 000	Виконання обов'язків електромонтера з ремонту та обслуговування електрообладнання в електроремонтному цеху, допуск до обладнання більше 1000 В. Телефонувати: 050-1444-964, Віталій Леонідович	Лікар ветеринарної медицини	7 500	Огляд і лікування тварин; проведення хірургічних операцій та післяопераційний догляд; профілактичні щеплення; не боїться тварин і мати позитивне ставлення до них; робота за адресою: вул. Європейська, 16, ветеринарна клініка «Дейл»; попередньо телефонувати: 0994619630
Варник асфальтової маси	12 000	Контролює якість первинної сировини. Чистить устаткування від залишків асфальтової маси після закінчення її варіння та бере участь у ремонті устаткування, яке обслуговує. Попередньо телефонувати: 050 33 99 418, Валерій Анатолійович	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	10 000	Обслуговування електрообладнання картонно-паперової машини, усунення неполадок, поточний ремонт обладнання; 5-6 розряд, допуск до обладнання більше 1000 В. Телефонувати: 050-1444-964, Віталій Леонідович	Лікар-рефлексотерапевт	8 000	Лікування голковколуюванням. Телефонувати за номером: 0505008841, Анжела Василівна
Верстатник деревообробних верстатів	7 000	Обробка деревини на деревообробних верстатах (виготовлення паркетних дошок, ліжок). Адреса: м. Ківерці, вул. Київська, 46. Телефонувати: 050-339-92-25	Закрійник-різальник	8 000	Розкрій тканини по лекалах для пошиву робочого одягу; робота дисковим ножом; попередньо телефонувати: 0503782669, 0673343144	Лоріст	6 000	Попередньо телефонувати: 0672684475, або 0997241918. Пошук вантажів через інтернет-сайт; контроль водія від точки завантаження до точки вилучення; внесення інформації в бази даних; розробка оптимального маршруту доставки; пошук нових клієнтів та заключення договорів. Зарплата від 6000 грн
Верстатник широкого профілю	10 000	Робота в ремонтно-механічному цеху: обробка деталей на універсальних верстатах, нарізання різьби, фрезерування, шліфування вузлів та деталей. Попередньо телефонувати: 050-1444-964	Інженер з організації експлуатації та ремонту	12 000	Проводити ремонт обладнання та пусконаладжувальні роботи обладнання для м'ясо-переробної промисловості, готовність до відряджень, попередньо телефонувати: 0332281402	Майстер	6 000	Попередньо телефонувати, майстер із виготовлення печаток, друкарських форм, поліграфії, вимоги до досвіду роботи не обов'язкові, до освіти теж, роботодавець навчить. Тел.: 0505166983, Геннадій Вячеславович (офіс знаходиться на вул. Винниченка)
Викладач (методи навчання)	7 000	Викладач з роботехніки і програмування; викладати програмування і роботехніку дітям від 8 до 15 років; легко знаходити спільну мову з дітьми, а також з їхніми батьками; заздалегідь готуватися до уроків; попередньо телефонувати: 0503399858	Інженер з охорони праці	6 000	Здійснення контролю за створенням безпечних умов праці, готує документацію відповідно до законодавчих вимог, проводить вступні та інші інструктажі, навчання, перевірки знань. Знання нормативно-правових актів з охорони праці, веде журнали. Конт. телефон: 72-81-49, Анжела Петрівна	Майстер виробничої дільниці	7 500	Організовує та бере участь у виготовленні продукції, контролює додержання технологічних процесів та перевіряє якість виготовленої продукції. Бажаний досвід роботи у сфері виготовлення металопластикових конструкцій. Графік роботи з 9.00 до 18.00. Попередньо телефонувати: 705954, 0503784470, Оксана
Викладач (методи навчання)	10 000	Викладач польської мови в приватній школі. Проведення занять згідно з розкладом. Підготовка уроків та навчального матеріалу, індивідуальних програм	Інженер з проектно-кошторисної роботи	7 000	Складання кошторисів на основі відомостей обсягів робіт (дефектних актів), калькуляцій вартості виготовлення виробів та конструкцій; розрахунок вартості машиногодин роботи виконаних машин і механізмів; узгодження кошторисів й складання актів виконаних робіт КБ-2в та підготовка пакету документів під час проведення взаєморозрахунків із замовником за виконані роботи. Знання програмного комплексу АВК-5 (або аналогі). Оклад + %. Тел.: 0996366015	Майстер з ремонту	6 000	Ремонт побутової техніки, попередньо телефонувати: 771023, Віктор Станіславович
Водій автотранспортних засобів	7 000	Вантажні перевезення автомобілем SCANIA (поїздки за кордон, наявність чіпа). Попередньо телефонувати: 0501321074, Федір Аврамович	Інспектор з контролю за технічним утриманням будинків	7 400	Організація робіт для забезпечення ефективної та безперебійної роботи інженерних мереж і паливних, здійснення контролю за технічним станом приладів обліку, ведення обліку тепла, газу, води. Підготовка паливних котлів до роботи в зимовий період. Телефон контактної особи: 0332728149, Ігор Ярославович	Майстер цеху	9 000	Майстер цеху водного господарства, організовувати процес на підприємстві, контролювати додержання технологічних процесів, оперативно виявляти і ліквідувати причини їх порушення
Газозварник	10 000	Зварювання деталей, апаратів, конструкцій, виконання робіт на будівельному майданчику, розряд 4-5, конт. тел.: 74-02-33 або 0503397187, Іван Леонітович	Касир торговельного залу	6 000	Швидке та якісне обслуговування покупців, проводить розрахунок із покупцями за придбані товари, виробу, послуги. Здійснення обліку, видачі та збереження грошей з обов'язковим дотриманням правил їх збереження, знання з кодування товарів; супермаркет «Наш Край». Попередньо телефонувати: 0660050555; 0677017676	Маляр	7 000	Попередньо телефонувати: 050 932 91 62 або 067 218 59 56, Ольга Миколаївна
Головний інженер проекту	13 740	Пошук замовлень, робота із замовниками та укладання договорів, організація виробничого колективу, здійснення технічного керівництва проектно-вишукувальними роботами під час проектування об'єкта. Контактна особа: 0332728149, Людмила Андріївна	Кондитер	6 000	Кондитер бесквітного цеху, приготування тортів. Попередньо телефонувати: 0958707454, Тетяна	Манікюрник	5 800	Виконання манікюру і педикюру; зняття гель-лаку; покриття гель-лаком; чистка нігтів; дезинфікація інструментів. Попередньо телефонувати: 066-389-35-27, Любов Ігорівна. Салон-магазин «Авангард». Режим роботи з 08.00 до 20.00
Дизайнер-виконавець графічних робіт	8 000	Дизайнер поліграфічного виробництва, розробка графічних макетів, знання програм «CorelDRAW» та «Photoshop». Бажання навчатись на робочому місці. З/п від 6000 грн (ріст заробітної плати із зростанням вмінь працівника). Телефонувати: 050-66-356-38, Сергій Ростиславович				Машиніст автогрейдера	5 500	Керує автогрейдером; виконання робіт у м. Луцьку та Луцькому районі; обслуговування та поточний ремонт механізмів. М. Луцьк вул. Вахтангова, 10-в попередньо телефонувати 0506339277

За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості:

43021 м. Луцьк, вул. Ярошука, 2;
тел.: +38(03322) 72-72-58, 24-92-68

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

DANUTY ROLINGER

pograżonej w żalu Rodzinie i Bliskim składamy wyrazy głębokiego współczucia

Stowarzyszenie Kultury Polskiej
im. Ewy Felińskiej na Wołyniu

Z ogromnym żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ROMUALDY POREMSKIEJ

Rodzinie i Bliskim przekazujemy szczerze wyrazy współczucia

Stowarzyszenie Kultury Polskiej
im. Ewy Felińskiej na Wołyniu

Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności oraz Fundacja Liderzy Przemian ogłaszają kolejną edycję otwartego konkursu dla kandydatów z Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Kazachstanu, Kirgistanu, Mołdowy, Rosji, Tadżykistanu, Ukrainy i Uzbekistanu na stypendia im. Lane'a Kirklanda w Polsce w roku akademickim 2020–2021.

WARUNKI FINANSOWE:

1. Bezpłatny dostęp do zajęć uniwersyteckich i wsparcie akademickiego tutora.
 2. Stypendium w wysokości 1600 PLN miesięcznie (przez 10 miesięcy).
- Ponadto Realizator Programu zapewnia (w łącznej kwocie ok. 4200 zł miesięcznie):
- zakwaterowanie w Polsce podczas całego pobytu;
 - ubezpieczenie KL, OC i medycznego w prywatnej służbie zdrowia;
 - podróż do Polski i podróż powrotną (według ustalonych limitów);
 - opłaty za korzystanie z komunikacji miejskiej;
 - opłaty wizowe;
 - zakup materiałów i pomocy naukowych;
 - udział w programie orientacyjnym oraz zjazdach warsztatowo-integracyjnych stypendystów;
 - kursu języka polskiego (w okresie październik-czerwiec).

PROGRAM STYPENDIUM:

- inauguracja Programu oraz kurs przygotowawczo-informacyjny (8–10 dni, 2 połowa września 2020 r.);
- zajęcia akademickie (dwa semestry) na jednej z uczelni w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu lub Lublinie;

- przygotowanie prac semestralnych i dyplomowych na koniec każdego semestru;
- 3–4 zjazdy integracyjno-warsztatowe stypendystów w różnych miastach w Polsce;
- staż zawodowy (2–4 tygodnie);
- szkolenia rozwojowe oraz kurs języka polskiego (2 semestry);
- uroczystość zakończenia stypendium – wręczenie dyplomów (koniec czerwca 2021 r.).

KANDYDACI:

Program Kirklanda adresowany jest do osób reprezentujących następujące środowiska: urzędnicy państwowi i samorządowi; prawnicy; przedsiębiorcy; kadra zarządzająca w biznesie, NGO, kulturze, edukacji, ochronie środowiska, służbie zdrowia; liderzy organizacji pozarządowych, animatorzy kultury i aktywności obywatelskiej; nauczyciele akademicy; dziennikarze.

KRYTERIA FORMALNE:

- obywatelstwo i miejsce zamieszkania w jednym z wymienionych w ogłoszeniu krajów (posiadacze kart stałego pobytu w Polsce oraz osoby mieszkające lub pracujące w Polsce w momencie ubiegania się o stypendium nie mogą ubiegać się o stypendia Kirklanda);
- wykształcenie pełne wyższe (tytuł minimum magistra lub równoważny);
- wiek do 40 lat;

- doświadczenie zawodowe – minimum 2 lata;
- przynajmniej 2 lata przerwy od udziału w poprzednim, dłuższym niż 6 miesięcy stypendium zagranicznym.

PREFERENCJE:

- Kandydaci aktywni w swoich środowiskach zawodowych i społecznych;
- Kandydaci legitymujący się znaczącymi osiągnięciami;
- Kandydaci, którzy dotąd nie studiowali w Polsce;
- Kandydaci wybierający studia po polsku

REKRUTACJA:

- Wybór około 45 najlepszych kandydatów w trzyetapowym procesie selekcji:
- I etap – ocena formalna wniosków
- II etap – ocena merytoryczna wniosków przez ekspertów z danych dziedzin
- III etap – rozmowy kwalifikacyjne (planowane w terminie 29.03–30.04.2020).

WYMAGANE DOKUMENTY:

1. Formularz zgłoszeniowy wypełniony on-line:
 - ankieta danych personalnych;
 - uzasadnienie chęci wzięcia udziału w Programie;
 - projekt pobytu zawierający zarys pracy, która miałaby powstać w wyniku stypendium oraz propozycje dotyczące realizacji stypendium i plany wykorzystania zdobytej w Polsce wiedzy (4000–6000 znaków ze spacjami).
2. Dwa listy referencyjne wykazujące dotychczasowe osiągnięcia i kwalifikacje kandydata oraz nadzieje związane z dalszym jego rozwojem i pracą na polu zawodowym lub/i społecznym (w języku polskim, rosyjskim lub angielskim) wysłane drogą elektroniczną. Autorami listów reko-

mendacyjnych nie mogą być członkowie rodziny kandydata ani współmałżonkowie/partnerzy życiowi.

3. Kopia dyplomu ukończenia studiów (ewentualnie kopia dyplomu kandydata nauk) wysłane drogą elektroniczną.

PROCEDURA ZGŁOSZEŃ KANDYDATÓW:

Szczegółowy opis Programu oraz instrukcję wypełniania formularzy zgłoszeniowych można uzyskać bezpośrednio ze strony: kirkland.edu.pl lub poprzez korespondencję elektroniczną z pracownikami Programu.

Formularz zgłoszeniowy należy wypełnić w trybie on-line.

Po wypełnieniu formularza on-line, należy wydrukować wygenerowaną przez system stronę potwierdzającą zgłoszenie. Podpisaną stronę wraz z załączoną aktualną fotografią kandydata należy zeskanować i wysłać razem z dwoma listami referencyjnymi oraz kopią dyplomu ukończenia studiów na adres: kirkland@kirkland.edu.pl

TERMINY ZGŁOSZEŃ KANDYDATÓW:

Termin dostarczenia zgłoszeń na stypendia Kirklanda 2020–2021 upływa: 1 marca 2020 r. Zgłoszenia otrzymane po upływie podanego powyżej terminu nie będą rozpatrywane.

KONTAKT:

Fundacja Liderzy Przemian www.leadersofchange.pl

Program Kirklanda
al. Jerozolimskie 133 lok. 56,
02-304 Warszawa
E-mail: kirkland@kirkland.edu.pl

Źródło: kirkland.edu.pl